

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaalteaduste valdkond
Ühiskonnateaduste instituut
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava

Yilin Wang

**Tartu Ülikooli Aasia tudengite infokäitumine ja
rahulolu ülikooli pakutava informatsiooniga**

Bakalaureusetöö

Juhendajad: Külliki Seppel, MA
Katrín Ritsberg, MA

Tartu 2025

SISUKORD

EES- JA TÄNUSÕNAD	4
SISSEJUHATUS	5
1. TEOREETILINE JA VARASEMATE UURINGUTE RAAMISTIK	7
1.1 Kohanemine	7
1.1.1 Kohanemine teooria	7
1.1.2 Hargmaius	8
1.1.3 Institutsionaalne tugi kohanemiseks	9
1.2 Infokäitumine	10
1.3 Infovajadus	13
1.4 Infootsikäitumise mudel	14
1.5 Takistused infootsingul/infootsimisel	16
1.6 Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused	17
2. VALIM JA MEETOD	18
2.1 Valim	18
2.2 Andmekogumismeetod	20
2.3 Andmeanalüüsimetod	22
2.3.1 Kvalitatiivset sisuanalüüs	22
2.3.2 Tüpoloogiate loomine	22
2.4 Meetodikriitika ja uurimistöö piirangud	23
3. TULEMUSED	25
3.1 Välistudengite infovajadus enne ja pärast Eestisse saabumist	25
3.1.1 Infovajadus enne Eestisse saabumist	25
3.1.2 Infovajadus kohe pärast Eestisse saabumist	28
3.1.3 Välistudengite esmased infokanalid Eestisse saabumise eel ja järel	31
3.2 Hinnang ülikooli pakutavale infole ja tugiteenustele	35
3.2.1 Välistudengite hinnang info sisule, tugiteenustele ja edastamise viisidele	35
3.2.2 Välistudengite kogetud raskused ülikooli infoteenuste kasutamisel	37
3.2.3 Välistudengite täiendavad vajadused ülikoolilt	39
3.3 Muud infoallikad Eesti elu ja õpingute kohta	40
3.4 Tüüpilised infokäitumise profiilid Aasia tudengite seas	42

4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON	45
4.1 Järeldused	45
4.3 Diskussioon	48
4.4 Edasised uurimisvõimalused	50
KOKKUVÕTE	51
SUMMARY	52
KASUTATUD KIRJANDUS	53
LISA	61

EES- JA TÄNUSÕNAD

Selle bakalaureusetöö valmimine ei oleks olnud võimalik ilma mitmete inimeste toetuse, juhendamise ja innustamiseta, kellele soovin siiralt tänu avaldada.

Eelkõige soovin südamest tänada oma juhendajat Külliki Seppelit. Tema julgustav ja kannatlik juhendamine kogu tööprotsessi vältel oli hindamatu. Meie koostöö oli alati sujuv ja inspireeriv. Iga kohtumine temaga aitas mul taasleida kirjutamisjulguse ja uue hoo, isegi siis, kui vahepeal motivatsioon kadus. Olen väga tänulik tema usalduse, toetuse ja ausa tagasiside eest, mis aitasid mul liikuda edasi ka keerulisematel hetkedel.

Samuti soovin tänada juhendajat Katrin Ritsbergi, kes toetas mind eriti teooria peatüki koostamisel. Tema täpsed ja sisukad soovitusel aitasid mul luua teoreetilise raamistiku, mis mitte ainult ei rikastanud töö akadeemilist taset, vaid ka avardas mu arusaamist uuritavast teemast. Tema selged soovitusel ja kriitiline pilk aitasid mul suunata tähelepanu olulistele seostele.

Ma ei leia piisavaid sõnu, et tänada oma bakalaureusetöö retsensenti Signe Opermanni. Nii keelelises kui sisulises osas sain temalt põhjalikku ja konstruktiivset tagasisidet, mis aitas mul töö viimases etapis oluliselt edasi areneda. Tema kommentaaride rohkus ja täpsus näitasid, et minu töö oli tõsiselt ja süvitsi läbi loetud ja seda ei võta ma kunagi enesestmõistetavana. Olen siiralt tänulik tema pühendumise ja toetuse eest.

Tahan tänada ka Tartu Ülikooli keelenõustajat Kulla Mellovit, kelle professionaalsed keelealased soovitusel aitasid mul ületada kirjutamisprotsessi jooksul ette tulnud keelelised takistused. Tema toetus andis mulle kindlustunnet, et saan end ka akadeemilises eesti keeles täpselt väljendada.

Suur tänu kuulub ka Raili Poolile, kelle õpetused kolme ülikooliaasta jooksul on andnud mulle tugeva eesti keele põhja. Tänu tema põhjalikkusele, süsteemsusele ja toetavale õpetamisstiilile olen suutnud arendada oma keeleoskust viisil, mis võimaldas mul lõpuks ka lõputöö kirjutada eesti keeles. Tema roll minu keelelises arengus on olnud määrava tähtsusega.

Lõpetuseks tahan tänada ka oma perekonda, kes on mind kogu selle teekonna vältel toetanud, nii eemalt kui lähedalt. Samuti soovin tänada kõiki õppejõude, kaasüliõpilasi ja sõpru, kes on mind nende kolme aasta jooksul Eestis toetanud, inspireerinud ja julgustanud. Olen siiralt tänulik iga väikese hetke eest, mis aitasid mul kasvada nii akadeemiliselt kui inimesena. Need aastad jäävad mulle alati meelde ja hoiavad erilise koha minu südames.

SISSEJUHATUS

Välistudengid tulevad ülikoolidesse õppima erinevatest riikidest, kus on kultuuriline ja sotsiaalne taust, mis erineb sihtriigist. Uuringud (Ward jt, 2001) on näidanud, et välistudengid kogeavad uude keskkonda saabudes rohkem raskusi kui kohalikud tudengid. Samuti kogeavad välistudengid tavaliselt suuremat kultuuridevahelise kohanemise survet, mis suurendab nende vajadust otsida infot sagedamini ja järjepidevalt (Luo ja Zhang, 2021; Sin ja Kim, 2013; Smith ja Khawaja, 2011).

Välistudengite arv on alates 2019. aastast Eestis langenud, ent siiski moodustavad nad märkimisväärse osa üliõpilaskonnast, ulatudes kümnendikuni kõigist tudengitest kõikides õpingutasemetes. Ülikoolide hinnangul on peamisteks teguriteks Venemaa agressioon Ukrainas, samuti on suurenenud ebakindlus, mis on seotud Eesti geograafilise asukohaga maailmakaardil, mis võib paljudele potentsiaalsetele üliõpilastele tekitada kõhkclusi Eestisse õppima asumiseks. Lisaks on elukalliduse tõusnud tasemega õppimine Eestis muutunud järjest kallimaks (Haridus- ja Teadusministeerium, 2025). 2023. aastal õppis Eestis kokku 4340 välistudengit, neist veidi üle kolmandiku Tartu Ülikoolis. Suure osa Eesti välistudengitest pärineb Aasia riikidest, nagu näiteks India, Pakistan, Aserbaidžaan ja Hiina. Kuigi mitme riigi esindajate arv on kerges languses, on Aasiast pärit tudengite osakaal jätkuvalt kõrge. Eriti silmapaistev on Hiina tudengite arvu kasv. 2023.–2024. õppeaastal tõusis Hiina tudengite vastuvõtt 66%, mis teeb sellest suurima kasvu ühegi teise riigi arvestuses (ERR, 2025; Haridus- ja Teadusministeerium, 2025).

Aasiast pärit tudengite kultuuriline ja keeleline taust erineb märkimisväärselt Eesti ühiskonnast ja haridussüsteemist, mis muudab kohanemise protsessi mitmeti keerukamaks. Varasemad uuringud (nt Toyokawa ja Toyokawa, 2002; Zhang ja Brunton, 2007) on näidanud, et välistudengid, kes saavad kultuuriliselt kaugetest piirkondadest, võivad kogeda suuremaid raskusi, sealhulgas infopuudust, sotsiaalset isoleeritust ja raskusi igapäevaelu korraldamisel. Just info leidmine ja töötlemine uues keskkonnas kujuneb üheks peamiseks ellujäämisstrateegiaks (Furukawa, 1997). Seda enam kehtib see Aasiast pärit tudengite kohta, kelle jaoks võib Euroopa ühiskonna ja ülikoolielu korraldus olla võrdlemisi võõras. Näiteks on Aasia riikides, nagu Hiinas, tavaline, et ülikoolid määravad tudengitele kõik kursused ja ei paku vabadust valida oma õppekava, nagu seda tihti tehakse Euroopa ülikoolides. Hiina tudengitel võib olla raske harjuda õppekorraldusega, kus nad ise valivad aineid, sest see on neile harjumatu ja võib tekitada segadust ning kohanemiskõhklusid. Selle tulemusena võivad nad vajada rohkem teavet selle kohta, kuidas valida oma õppeaineid ja kuidas Euroopa ülikoolides õppimisvõimalusi kasutada. Kui me mõistame nende infokäitumist ja vajadusi, saame paremini aru, kuidas nende sotsiaalne ja akadeemiline kohanemine Eestis sujub ning kuidas nad saavad kasu erinevatest infoallikatest. Bakalaureusetöö keskendub sellele, kuidas Aasiast pärit tudengid otsivad ja

kasutavad infot Eestis õppimise ja elamise algfaasis. Töö eesmärk on mõista nende infokäitumise eripärasid, kaardistada kasutatavaid allikaid ning tuvastada tüüpilisi strateegiaid ja profile, mis kujundavad nende infootsingut uues keskkonnas.

Aasia tudengite uurimine aitab avada teemasid, mida ei pruugi teised rahvusrühmad sama teravalt kogeda, näiteks koduse kultuuri ja haridussüsteemi eripära, mis muudab infokäitumise strateegiaid ja vajadusi. Lisaks sellele on Aasiast pärit tudengite osakaal suurenenud paljudes Euroopa riikides, kuid nende infovajadused ja käitumisstrateegiad ei ole alati piisavalt uuritud. Seetõttu on oluline keskenduda just sellele rühmale, et mõista, milliseid kultuurilisi ja sotsiaalseid tegureid nad arvestavad oma igapäevase infootsingu käigus.

Bakalaureusetöö põhineb kommunikatsiooniuringute ja infoteaduse valdkondade ristumiskohal, kuna see käsitleb infokäitumise analüüsi kultuurilises kontekstis. Olen ise Aasiast pärit tudeng ja see annab sellele uurimistööle ainulaadse perspektiivi. Minu kultuuriline ja keeleline taust võimaldab mul paremini mõista Aasia tudengite kogemusi, kuna saan end teadlikult ja alateadlikult positioneerida uuritava grupi konteksti, jagades nendega sarnast kultuurilist ja keelelist kogemust. See positsioon võib mõjutada nii andmete kogumise kui ka nende tõlgendamise protsessi.

Bakalaureusetöö on üles ehitatud neljale põhiosale. Esimeses peatükis tutvustan uurimistöö teoreetilisi ja varasemate uuringute raamistikku, mis keskendub infovajaduse, infokäitumise ja infobarjäärade mõistetele ja uurimiseesmärgi ja -küsimuste selgitamistele. Teises peatükis tutvustan kasutatud andmekogumis- ja andmeanalüüsimeetodeid. Kolmandas peatükis esitan uurimistulemused, tuginedes 16 Aasiast pärit tudengiga läbi viidud intervjuudele. Tulemused sisaldavad uurimisküsimustele vastuseid, tudengite infokäitumise profile ja kasutatud strateegiaid. Erinevaid tudengigruppe eristatakse nende infootsimise lähenemiste ja eelistuste põhjal. Viimases peatükis võtan kokku peamised järeldused, analüüsin tulemuste tähendust ning toon välja, milliseid täiendavaid vajadusi ja toetusmeetmeid välistudengid oma õpingute algfaasis veel vajavad.

1. TEOREETILINE JA VARASEMATE UURINGUTE RAAMISTIK

Käesolev peatükk tutvustab töö teoreetilisi ja empiirilisi lähtekohti ja pakub raamistikku, mille abil analüüsida välistudengite infokäitumist ja kohanemist Eesti akadeemilises ja sotsiaalses keskkonnas. Peatüki esimeses osas keskendutakse kohanemisteooriatele, mis aitavad mõista, kuidas välistudengid navigeerivad uues kultuurilises ja akadeemilises keskkonnas ning millised tegurid mõjutavad nende kohanemisprotsessi. Järgmisena käsitletakse infokäitumise kontseptsiooni, sh infovajaduse ja infootsikäitumise teoreetilisi mudeleid, mis selgitavad, kuidas iniviidid otsivad, kasutavad ja jagavad informatsiooni.

Lisaks käsitletakse infootsimise takistusi, mis võivad mõjutada välistudengite võimet leida ja omandada olulist infot. Eraldi tähelepanu pööratakse hargmaisuse teooriale, mis selgitab, kuidas välistudengid säilitavad oma sidemeid koduriigiga ja kasutavad hargmaiseid infokanalite võrgustikke, et toetada oma igapäevast infovajadust ja kohanemisprotsessi. Kokkuvõttes loob see peatükk teoreetilise aluse, mis aitab mõista, kuidas välistudengid Eestis infot otsivad ning millised tegurid nende infokäitumist kujundavad.

1.1 Kohanemine

Selles peatükis annan ülevaate kohanemisega seotud teoreetilistest käsitlustest ning varasematest uuringutest, mis käsitlevad välistudengite kohanemisprotsessi. Esiteks selgitan kohanemise mõistet ja sellega seotud psühholoogilisi ning sotsiaalseid aspekte. Seejärel keskendun hargmaisuse rollile välistudengite infokäitumises ning kultuurilise distantsi mõjule kohanemisele. Lõpuks käsitlen institutsionaalse toe tähtsust ja selle mõju välistudengite akadeemilisele ja sotsiaalsele toimetulekule.

1.1.1 Kohanemine teooria

Kohanemine on oluline protsess, mida välistudengid peavad läbi tegema, et edukalt integreeruda uude kultuuri ja keskkonda. Kohanemise määratlus ja sellele keskendumine on olnud paljude teadlaste uurimisteema. Kohanemist määratleb Anderson (1994) kui pingutust tasakaalu leidmiseks inimese ja uue keskkonna vahel, mis viitab sellele, et iniviidid püüavad uue olukorraga kohaneda vastavalt keskkonnamuutustele. Need muutused võivad esineda kas koheselt või kujuneda pikaajaliseks protsessiks (Berry, 1997). Kohanemise edukus sõltub sellest, kuidas inimesed tajuvad ja hindavad muutustega kaasnevat väljakutseid ja takistusi (Ramsay, Barker ja Jones, 1999).

Kohanemist on ulatuslikult uuritud nii sisserändajate kui ka välistudengite seas (Kim, 2001). Välistudengite kohanemine on keeruline, kuna nad puutuvad kokku mitmekihiliste väljakutsetega, mis tulenevad nii akadeemilise kui ka kultuurilise keskkonnaga kohanemisest (Wang ja Hannes, 2014) ja

see võib tekitada stressi ja ebakindlust (Wang ja Mallinckrodt, 2006). Shafaei ja Razak (2016) rõhutavad, et edukas kohanemine on välistudengite psühholoogilise heaolu ja akadeemilise rahulolu oluline eeltingimus. Vaimne ja emotsionaalne heaolu viitab inimese emotsionaalsele tervisele ja üldisele toimimisele. See koosneb positiivsetest sotsiaalsetest suhetest, autonoomiast, keskkonna valdamisest, enese aktsepteerimisest, eesmärgitundest ja isiklikust kasvust (Tervisekoda, 2024). Mitmed uuringud (nt Khawaja ja Stallman, 2011; Zhang ja Goodson, 2011) on näidanud, et paljud välistudengid kogevad kohanemisprotsessi käigus informatsioonilise ülekoormuse tunnet. See ülekoormus tuleneb vajadusest omandada uusi teadmisi ja oskusi, et edukalt toime tulla akadeemiliste nõudmistega ja igapäevaelu korraldusega võõras keskkonnas. Hertzum ja Hyldegård (2019) toovad välja, et kohanemise esimestes etappides ilmnevad sageli infoüled, mis nõuavad pidevat infootsingut ning kohanemisstrateegiate väljatöötamist. Välistudengid õpivad ja omandavad oskusi vastuvõtvas kultuuris navigeerida suhtlemise kaudu, mis on hädavajalik nende uues elukeskkonnas hakkama saamiseks (McLachlan ja Justice, 2009).

Varasemad uuringud (Oh jt, 2014; Yoon ja Chung, 2017) on näidanud, et kohanemise varajastes etappides on välistudengite infovajadused peamiselt seotud igapäevaelu korraldamisega. Yoon ja Chung (2017) uurisid välistudengite infovajadusi ja otsingustrateegiaid erinevates kohanemise etappides. Uuringus osalesid 205 välistudengit, kes õpivad neljas erinevas ülikoolis USA-s, ja uurimus keskendus esmavajaduste rahuldamiseks otsitud infole, mis on tihedalt seotud elukohaga. Esmased infovajadused, mis olid seotud igapäevaelu korraldamisega, hõlmasid näiteks interneti ja telefoniteenuste kasutuselevõttu, pangakonto avamist ja eluaseme leidmist. Lisaks viidi läbi 20 välistudengiga poolstruktureeritud intervjuud. Intervjueeritud tudengid tõid välja ka psühholoogilise toe vajaduse, kuna esimesed kohanemisfaasid olid sageli seotud emotsionaalsete raskustega. Esmavajadused tulenesid tihedalt ülikooliga seotud igapäevaelu korraldamisest.

Oh ja teised teadlased (2014) viisid läbi uuringu, keskendudes sellele, kuidas nad otsivad ja kasutavad infot oma igapäevaelu korraldamiseks ning kuidas nende infovajadused muutuvad kohanemisprotsessi käigus. Uuringu tulemused näitasid, et esmajärjekorras peetakse oluliseks praktilist, ellujäämisega seotud informatsiooni, näiteks toidu hankimise ja ühistranspordi kohta, samas kui vaba aja veetmise ja meelelahutusega seotud info muutub tähtsamaks alles kohanemisprotsessi hilisemates etappides. Samuti osutavad pikiuuringud sellele, et isegi teisel õppeaastal jääb meelelahutusinfo otsimine välistudengite seas piiratud mahuga tegevuseks, mis viitab vajadusele täiendavalt uurida meelelahutuse info otsimise seost kultuurilise kohanemise protsessiga (Oh jt, 2002).

1.1.2 Hargmaisus

Eelnevad uuringud on näidanud ka, et välistudengid otsivad infot mitte ainult vastuvõtva riigi kanalitest, vaid tuginevad sageli ka oma koduriigi sotsiaalsetele võrgustikele, et rahuldada oma

igapäevaseid ja akadeemilisi vajadusi (Oh jt, 2014; Yoon ja Chung, 2017). See nähtus, kus tudengid säilitavad sidemed oma päritoluriigiga ja kasutavad mitmekihilisi infoallikaid, on omane hargmaisusele (*transnationalism*), mis mängib olulist rolli välistudengite infokäitumises ja nende kohanemises. Hargmaisuse teooria toel saab mõista, kuidas välistudengite infokäitumist mõjutavad mitmekesised sotsiaalsed sidemed ja globaalne kohalolek. Hargmaisuse mõiste, mis sai alguse 1990ndatel antropoloogia valdkonnas, rõhutab, et migrandid ei katkesta täielikult sidemeid oma koduriigiga ega sulandu täielikult vastuvõtva riigi kultuuri, vaid loovad ja säilitavad kahesuguseid sotsiaalseid suhteid, mis ühendavad neid mõlemas kultuurilises kontekstis (Faist, 2000). Faisti uuring analüüsib, kuidas immigrandid moodustavad oma elukeskkonnas sotsiaalseid ja kultuurilisi suhteid, mis ulatuvad üle riigipiiride ning kuidas nad loovad hargmaiseid sotsiaalseid ruume, mille kaudu nad säilitavad sidemeid oma päritoluriigiga ja vastuvõtivate riikidega. Välistudengite infokäitumine on seetõttu sageli hargmaine, kuna nad otsivad infot mitte ainult vastuvõtva riigi ametlikest kanalitest, vaid sageli ka koduriigi sotsiaalmeediast või sõpradelt ja pereliikmetelt.

Teadlased (Kagan ja Cohen, 1990; Swami jt, 2010) on samuti leidnud, et mida suurem on sihtriigi ja välistudengi koduriigi vaheline kultuuriline distant, seda aeglasemalt toimub kohanemisprotsess ning seda enam peavad välistudengid kohanemiseks pingutama. Väärtuskonfliktid kahe kultuuri vahel võivad mõjutada kohanemise protsessi, kuna erinevused maailmavaadetes ja religioosetes tõekspidamistes võivad suurendada kohanemiskasutusi (Constantine jt, 2004). Furukawa (1997) uuring samuti ka kinnitas, mida suurem oli mõõdetud kultuuriline distant, seda suuremat stressi kogesid välistudengid. Uuringu eesmärk oli välja töötada kultuurilise distantse mõju välistudengite kohanemisele. Uuringus kasutati kultuurilise distantse mõõtmise küsimustikku (*Cultural Distance Questionnaire* ehk CDQ), mille abil mõõdeti kümnes valdkonnas, sealhulgas kliima, riietus, keel, haridustase, toit, religioon, materiaalne heaolu, vaba aja tegevused, pereelu ja kohtingukultuur. Uuringu tulemused näitasid, et toitumisharjumuste erinevus oli kõige olulisem tegur, mis mõjutas välistudengite kohanemist ja põhjustas stressi.

Arvestades Furukawa (1997) kultuurilise distantse uuringu tulemust, võib eeldada, et Aasiast pärit tudengid kogevad Eestis õpingute ajal suuremaid kohanemiskasutusi võrreldes mitte ainult Lääne-Euroopast, vaid ka näiteks Põhja-Ameerikast pärit tudengitega, kuna Eestis domineeriv kultuur erineb Aasia kultuuridest oluliselt nii keelelises, sotsiaalses kui ka haridussüsteemi kontekstis. Seega keskendub käesolev uuring just Aasia tudengitele ja analüüsitakse, kuidas nad Eestis infot otsivad ja kasutavad, et paremini kohaneda uue keskkonnaga.

1.1.3 Institutsionaalne tugi kohanemiseks

Cao, Zhang ja Meng (2018) on rõhutanud, et organisatsioonide, näiteks ülikoolide, pakutav abi võib oluliselt soodustada välistudengite kohanemist ja vähendada sellega seotud stressi ning toetada nii

sotsiaalsed kui ka akadeemilist kohanemist. Kui välistudengid tajuvad vastuvõtva ülikooli keskkonda toetavana, suureneb nende seotus ja kuuluvustunne ülikooliga. See omakorda toob kaasa positiivseid käitumuslikke, kognitiivseid ja emotsionaalseid tulemusi, sealhulgas vastuvõtva kultuuri omaksvõtu (Bertram jt, 2014), psühholoogilise kohanemise (Bender jt, 2019) ning akadeemilise ja sotsiaalse kohanemise paranemise (Pang, 2020). Näiteks võivad ülikoolide poolt pakutavad keele- ja kultuurikoolitusõppeprogrammid parandada välistudengite kohaliku keele oskust ja suurendada seeläbi nende sotsiaalset enesetõhusust (Lin ja Betz, 2009). Seetõttu on oluline uurida, milliseid toetusmehhanisme ja infoteenuseid pakuvad ülikoolid välistudengitele, kuidas need teenused aitavad tudengitel kohaneda, ja millised tegurid mõjutavad välistudengite kogemusi ning nende vajaduste rahuldamist ülikooli poolt pakutava toe ja infoga. Eelkõige on vajalik mõista, kas ja kuidas tudengid on teadlikud ülikooli pakutavatest tugiteenustest, ning uurida, kas nad tunnevad, et ülikool toetab neid kultuurilise ja akadeemilise kohanemise protsessis.

1.2 Infokäitumine

Välistudengite kohanemine uues keskkonnas ei toimu eraldiseisvalt, vaid on tihedalt seotud nende infokäitumisega. Informatsioon mängib olulist rolli inimeste elus ja on olnud tähtis läbi ajaloo. See ei ole üksnes ellujäämise põhinõue, mis pakub teadmisi, kuidas rahuldada esmaseid vajadusi nagu peavari ja toit (Virkus jt, 2017), vaid on ka inimeste jaoks majandusliku ja psühholoogilise rahulolu allikas. Selles kontekstis on teadlased hakanud uurima infokäitumist (information behaviour). Infokäitumine, mis hõlmab nii info hankimist, otsingut kui ka kasutamist, on infoteaduse valdkond, mida iseloomustab mitmekesine teoreetiliste käsitluste, mudelite ja raamistike rohkus (Virkus jt, 2017) ning on olnud teadlaste uurimisteema juba pikka aega.

Wilson (2000) määratleb infokäitumist kui inimekäitumise kogumit, mis on seotud infoallikate ja -kanalitega ning hõlmab nii aktiivset kui ka passiivset infootsingut ja -kasutust. See tähendab, et infokäitumine ei piirdu ainult teadliku infootsinguga, vaid hõlmab ka olukordi, kus inimene saab infot passiivselt, ilma et tal oleks otsene kavatsus seda kasutada, näiteks reklaamide vaatamisel televisioonis. Infootsikäitumine (*information seeking behaviour*) on sihipärane informatsiooni otsimine, mis tuleneb vajadusest täita mõni konkreetne eesmärk. Otsingu käigus võib indiviid suhelda nii manuaalsete infosüsteemidega, näiteks ajalehtede või raamatukogudega, kui ka arvutipõhiste süsteemidega. Lisaks infoteadusele on infootsikäitumise uurimine tihedalt seotud ka tarbijakäitumise uuringute, turunduse, psühholoogia, tervisekommunikatsiooni ja teiste valdkondadega, mis käsitlevad informatsiooni hankimise ja kasutamise mehhanisme (Wilson, 2000).

Esimesed infokäitumise uuringud ulatuvad tagasi 1940. aastatesse, kuid valdkonna uurimine on hoogustunud 20. sajandi keskpaiku (Wilson, 1999). Üks varasemaid olulisemaid uuringuid viidi läbi Bernal (1948), kes uuris teadlaste infokäitumist ja vajadusi. Aja jooksul keskenduti teadlaste

infovajaduste ja otsingukäitumise uurimisele, näiteks Ameerika Psühholoogia Assotsiatsiooni (1963–1969) projekt ja Bathi Ülikooli INFROSS-i uuring (1967), mis kaardistas sotsiaalteadlaste informatsioonikasutust (Line, 1971). 1980ndatel liikusid teadlased (Pettigrew jt, 2001; Wang, 1999) kvantitatiivsetelt meetoditelt kvalitatiivsetele meetoditele. Samal ajal ilmus Kuhlthau infootsimise mudel, mis käsitleb inimese tunnetuslikku, emotsionaalset ja füüsilist dünaamikat info otsimisel (Kuhlthau, 1991). Samuti toodi esile igapäevane infootsimine (*everyday life information seeking* ehk ELIS), mis keskendub inimeste infokäitumisele igapäevastes tegevustes, erinevalt ametialasest infost (Savolainen, 1995).

Infokäitumine on tihedalt seotud individuaalsete ja kontekstuaalsete vajadustega, mis tekivad igapäevaelu korraldamise ja kohanemise protsessis uues keskkonnas (Virkus jt, 2017). Raamatukogu- ja infoteaduse (*Library and Information Science* ehk LIS) uurijad on käsitlenud immigrandide igapäevast infootsingut (Komito ja Bates, 2011). Välisstudengite infootsikäitumist on samuti LIS-i valdkonnas uuritud, kuigi peamiselt on keskendunud nende infootsingule raamatukogudes, mitte igapäevaelus (Bordonaro, 2006).

Wilson jagas oma 1996. a mudelis (562) infokäitumise neljaks erinevaks infootsitüübiks, sõltuvalt sellest, kas infot otsitakse aktiivselt või passiivselt ja kas infootsimine on eesmärgipärane või juhuslik.

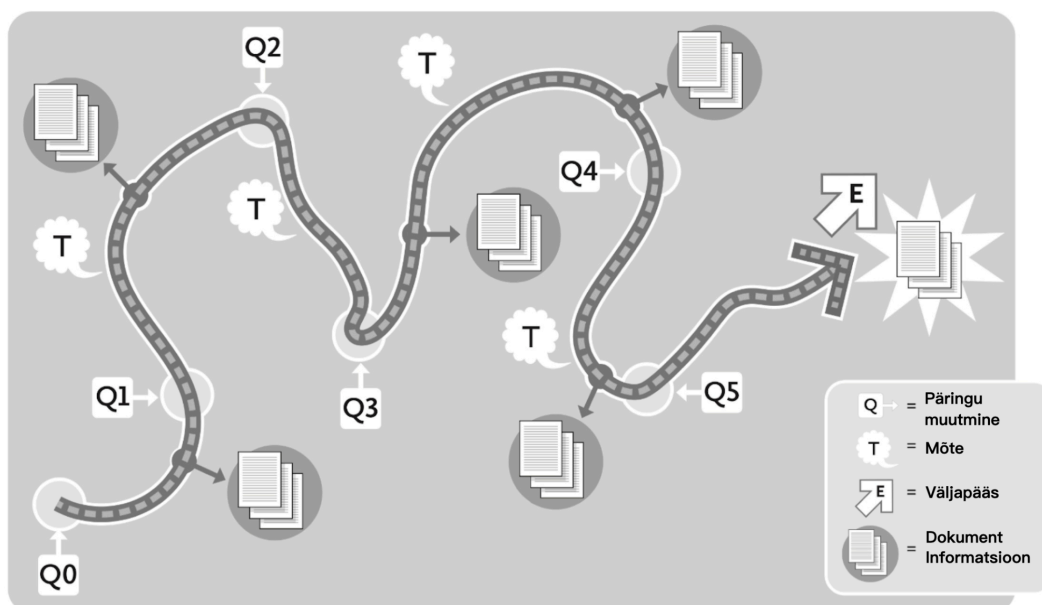
- (1) **Passiivne tähelepanu** – inimesed võivad sageli juhuslikult leida oma vajadusele vastavat teavet, näiteks lugedes ajakirju, vaadates televiisorit või kuulates raadiot.
- (2) **Passiivne otsing** – Wilson tunnistab, et see infootsingustrateegia võib tunduda terminoloogiliselt vastuoluline, kuid selgitab, et see viitab olukordadele, kus üks otsing (või muu käitumine) viib info leidmiseni, mis osutub inimese jaoks asjakohaseks (Wilson, 1997). Seega võib informatsiooni otsimine ühe konkreetse infovajaduse rahuldamiseks ootamatult anda kasulikku teavet ka mõne teise vajaduse kohta.
- (3) **Aktiivne otsing** – teadlik ja eesmärgipärane tegevus, kus inimene otsib kindlat teavet, et rahuldada konkreetset vajadust või lahendada probleem.
- (4) **Jätkuv otsing** – kui inimene on juba leidnud vajaliku teabe, kuid jätkab otsingut, et uuendada või laiendada oma teadmisi antud teemal.

Marcia J. Bates (1989) pakkus 1989. a välja *berrypicking*-mudeli, mis kujutab infootsikäitumist mitte lineaarse ja ühekordse tegevusena, vaid dünaamilise ja järkjärgulise protsessina. Selle mudeli kohaselt ei saa kasutajad tavaliselt kogu vajalikku infot ühestainsast päringust ega ühestainsast allikast, vaid koguvad nad infot osade kaupa, liikudes erinevate kanalite ja strateegiatega vahel. Bates võrdleb seda protsessi marjade korjamisega metsas, kus kasutaja liigub erinevatesse kohtadesse ja korjab infot tükkihaaval, mitte ühekorruga kogu vajalikku teadmiste hulka.

Töö kirjutamise käigus selgus, et Eesti teadusmaastikul ei ole *berrypicking*-mudelil veel laialdaselt juurdunud eestikeelset vasteid. Kuigi mõistet võiks tõlkida kujundlikult näiteks “marjakorjamise mudeliks”, säilitasin kogu töös termini ingliskeelsel kujul, et vältida võimalikku tähendusnihkeid ning tagada kontseptuaalne täpsus. Lisaks aitab ingliskeelse nimetuse kasutamine hoida termin kooskõlas rahvusvahelise teadusdiskursusega, kus *berrypicking* on juba tuntud ja kindlalt juurdunud mõiste.

Berrypicking-mudel (vt joonis 1) toob esile mitmeid olulisi omadusi, mis iseloomustavad tegelikku infootsikäitumist:

1. **Iteratiivsus** – Infootsing ei ole ühekordne tegevus, vaid dünaamiline ja pidev protsess, kus kasutaja kohandab oma otsingustrateegiat vastavalt uutele avastustele ja saadud tulemusele.
2. **Hüppeline liikumine** (*switching between sources*) – Kasutajad ei püsi ühe kanali, päringusõna või andmebaasi juures, vaid liiguvad erinevate platvormide, meediumite ja strateegiatega vahel, otsides uusi ja paremaid allikaid.
3. **Tulemustest juhitud kohandamine** – Iga leitud infokild võib mõjutada otsingu edasist suunda, muutes algset otsingustrateegiat ja avardades otsinguprotsessi ulatust.
4. **Mitmete allikate kasutamine** – Kasutajad kombineerivad formaalseid ja mitteformaalseid allikaid, näiteks teadusandmebaase, sotsiaalmeediat, veebilehti, foorumeid ja suusõnalist teavet.
5. **Vajaduse areng** – Kasutajad ei tea alati täpselt, mida nad otsivad; infootsingu käigus võib vajadus areneda ja muutuda, mis tähendab, et nad võivad algselt alustatud otsingusuuna ümber hinnata.

Joonis 1. *Berrypicking*-mudel (Bates, 1989:199)

Berrypicking-mudelit illustreerib hästi digitaalajastu infootsing, kus inimesed kasutavad mitut erinevat platvormi korraga. Näiteks võivad nad esmalt lugeda ülikooli saadetud e-kirja, seejärel otsida lisateavet sotsiaalmeediast ning lõpuks konsulteerida tuttavate või kohalike üliõpilastega. See protsess erineb varasematest mudelitest, kuna siin pole fikseeritud lõpptulemust, vaid otsing jätkub seni, kuni kasutaja tunneb, et on saanud piisavalt informatsiooni.

Berrypicking-mudelit on oluline arvesse võtta välistudengite infootsikäitumise analüüsimisel, kuna nende infootsinguprotsess on sageli hajus ja mitmekesine, hõlmates erinevaid keelelisi, kultuurilisi ja tehnoloogilisi vahendeid. Aasia tudengite puhul võib see mudel olla eriti asjakohane, kuna nende infootsikäitumist mõjutavad mitte ainult akadeemilised ja praktilised vajadused, vaid ka kultuurilised eelistused ja harjumused, mis määravad, milliseid kanaleid nad eelistavad ja millist infot nad usaldusväärseks peavad.

1.3 Infovajadus

Infovajadus (*information need*) on infoteaduses jätkuvalt vaieldav mõiste, mida defineeritakse kõige sagedamini kui teadvustatud lünka indiviidi teadmistes, oskustes või kogemustes. See tähendab, et inimene tunnetab teatud puudujääki oma teadmistes või oskustes ning püüab seda lünka täita erinevate strateegiatega abil. Infovajaduse rahuldamiseks võib individ kasutada oma mälu ja meenutada varasemaid kogemusi, küsida nõu sõpradelt või tuttavatelt, otsida infot raamatutest, veebilehtedelt ja muudest infoallikatest või rakendada süsteemset info hankimise protsessi. Infovajaduse analüüsimisel on oluline arvestada konkreetset konteksti – tööülesannet, probleemi või olukorda, mis on tekitanud vajaduse uue informatsiooni järele (Virkus jt, 2017).

Gobinda G. Chowdhury (2004) rõhutab, et infovajadus on dünaamiline ja pidevalt muutuv nähtus, mida mõjutavad mitmed tegurid, sealhulgas individuaalsed, kontekstuaalsed ja keskkondlikud aspektid. Infovajadus ei ole universaalne, vaid varieerub sõltuvalt indiviidist, tööülesandest, uuritavast teemast ja organisatsioonilisest kontekstist. Lisaks on infovajaduse mõõtmine keeruline, kuna see võib jääda osaliselt väljendamatuna või teadlikult varjatuks. Samuti ei ole infovajadus staatiline – uue informatsiooni lisandumisel see muutub, teiseneb või kaob sõltuvalt olukorra arengust ja inimese kohanemisvõimest.

Wilson (1981) rõhutab, et infovajadus ei ole primaarne vajadus, vaid tuleneb muudest põhivajadustest. Ta kirjeldab, et infovajadust mõjutavad nii keskkond, sotsiaalsed rollid kui ka indiviidi isiklikud seisundid. Tema 1981. a uuringus märgitakse, et teadlased on sageli liigitanud infovajadused kolme omavahel seotud kategooriasse: füsioloogilised, kognitiivsed ja afektiivsed vajadused:

- (1) **füsioloogilised vajadused** – seotud ellujäämisega, näiteks toidu ja peavarju hankimisega;
- (2) **afektiivsed vajadused** – seotud emotsionaalsete vajadustega, näiteks saavutamise soov;

(3) **kognitiivsed vajadused** – viitab soovile omandada uusi teadmisi või oskusi

Kui rakendada seda käsitlust välistudengite konteksti, siis on selge, et nende infovajadused võivad erineda kohalikest tudengitest, kuna lisaks akadeemilisele infovajadusele tekib neil vajadus leida infot uue elukeskkonna ja kultuuriga kohanemiseks. Tartu Ülikooli kontekstis on oluline uurida, kas ülikooli pakutav info vastab nendele vajadustele ja milliseid alternatiivseid infokanaleid välistudengid kasutavad oma infovajaduste rahuldamiseks. Samuti tasub uurida, millised on Aasia tudengite peamised infovajadused ja milliste strateegiate abil nad otsivad ning kasutavad infot uues keskkonnas kohanemiseks.

Wilson (2006) kirjeldab infootsimise teekonna (*information seeking path*) nelja põhikategooriat, mis määratlevad erinevad viisid, kuidas kasutajad infot otsivad:

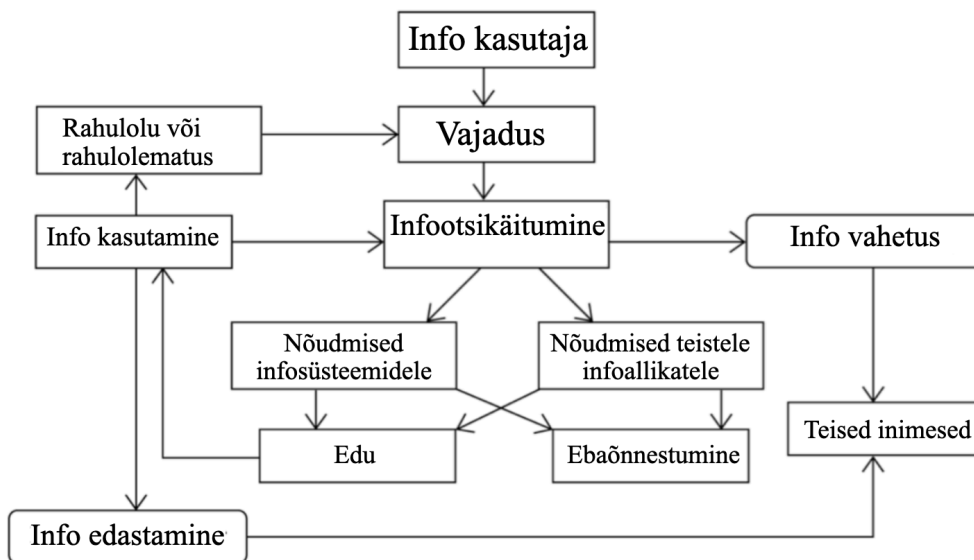
- **Kategooria A:** Kasutaja otsib infot iseseisvalt, sõltumata ametlikest infosüsteemidest. Näiteks küsib ta infot sõpradelt, tuttavatelt või toetub oma varasemale kogemusele, ilma et ta kasutaks formaalseid infokanaleid.
- **Kategooria B:** Kasutaja pöördub infootsinguks vahendaja poole (nt raamatukoguhoidja, infospetsialist) või kasutab infosüsteemide tehnoloogiat, nagu kataloogid või andmebaasid.
- **Kategooria C:** Vahendaja otsib infot kasutaja nimel, lähtudes tema vajadustest ja nõudmistest.
- **Kategooria D:** Infootsingu teostab automatiseeritud süsteem, mis suudab infot leida ja pakkuda kasutajale või vahendajale.

Wilsoni lähenemine aitab mõista, kuidas kasutajad otsivad informatsiooni erinevates olukordades, ning see teadmine on oluline, et kujundada efektiivsemaid ja kasutajasõbralikumaid infosüsteeme (Wilson, 2006). Tema infootsimise teekonnad pakuvad kasulikku raamistikku minu töös. Välistudengite infovajadused ja otsingustrateegiad varieeruvad sõltuvalt nende kohanemisprotsessist ning sellest, kuidas ja kust nad infot otsivad. Wilsoni teooria aitab mõista, milliseid infootsingu strateegiaid välistudengid kasutavad. Kas nad otsivad infot iseseisvalt, kasutavad ülikooli ametlike infokanaleid või toetuvad vahendajatele, nagu rahvuskaaslased ja õppejõud.

1.4 Infootsikäitumise mudel

Wilson on läbi aastakümnete esitanud mitmeid olulisi infokäitumise- ja infootsikäitumise mudeleid, mis on aidanud kujundada infoteaduste valdkonda (Wilson, 1981, 1997, 1999, 2006). Tema varasemad tööd, sealhulgas 1981. ja 1997. aasta mudelid, keskendusid peamiselt informatsiooniotsingule kui protsessile, kus indiviidid läbivad mitmeid järjestikuseid etappe, alates infovajaduse tajumisest kuni selle vajaduse rahuldamiseni. 1997. aasta mudelis rõhutas ta tegurite

mõju info otsimisele, tuues välja nii isiklikud (nt motivatsioon, stressitase) kui ka keskkondlikud (nt sotsiaalsed normid, institutsionaalsed piirangud) mõjutajad. Wilsoni 2006. aasta mudel (vt joonis 2) viib need ideed edasi, pakkudes laiemat ja terviklikumat raamistikku infootsikaitumise analüüsimiseks. Erinevalt tema varasematest mudelitest ei keskendu see üksnes otsinguprotsessile, vaid pöörab tähelepanu ka informatsiooni kasutamisele ja jagamisele, mis on oluline just sotsiaalses ja digitaalses kontekstis.

Joonis 2. Infootsikaitumise mudel (Wilson, 1999: 251)

Mudel algab infovajaduse tuvastamisega. Inimene märkab, et tal on teadmistes või oskustes lünk, mis vajab täitmist. Seejärel algab infootsingu protsess, kus kasutaja võib kasutada erinevaid strateegiaid ja allikaid. Need allikad jagunevad formaalseteks (nt ametlikud dokumendid, ülikooli veebilehed) ja mitteametlikeks (nt sotsiaalmeedia, tuttavad, kogukonna võrgustikud). Kui kasutaja leiab vajaliku informatsiooni, hindab ta selle usaldusväärsust ja kasulikkust, millele järgneb võrdlus eelnevalt teadaolevate allikate ja kogemustega. Usaldusväärsuse hindamiseks vaatleb kasutaja infoallika päritolu, autoriteeti ja sobivust kontekstis. Kasulikkuse hindamiseks kaalub ta, kui hästi vastab info tema vajadustele ja kas see on praktiliselt rakendatav. Kui saadud info vastab vajadustele, võib see viia rahuloluni ja info rakendamiseni praktilistes olukordades. Kui aga info ei ole piisav või on eksitav, jätkab kasutaja täiendavat otsingut või otsib teisi infoallikaid või lähenemisviise, mis aitaksid tal probleemile lahenduse leida. Mudel rõhutab ka informatsiooni vahetamise olulisust. Saadud infot ei kasutata ainult individuaalselt, vaid jagatakse ka teistega. See võib toimuda ametlikes tingimustes või mitteametlikes kontekstides. Informatsiooni jagamine võib olla aktiivne (inimene teadlikult edastab infot) või passiivne (info levib vestluste või juhuslike kohtumiste kaudu).

See mudel näitab, et infootsimine pole lineaarne protsess, vaid dünaamiline ja tsükliline, kus otsing, kasutamine ja edastamine on omavahel tihedalt seotud. Lisaks võimaldab see paremini mõista sotsiaalset konteksti, milles infootsing toimub, ja mitteametlike allikate rolli info jagamises ja levikus.

1.5 Takistused infootsingul/infootsimisel

Paljud teadlased (Jeong, 2004; Natalie jt, 2018; Sin ja Kim, 2013) on uurinud välistudengite infokäitumist ning takistusi, millega nad kokku puutuvad vajaliku infootsimisel ja -kasutamisel. Need raskused on seotud keeleliste ja kultuuriliste barjääridega, piiratud juurdepääsuga usaldusväärsetele infoallikatele, sotsiaalse võrgustiku puudumisega ning vähese teadlikkusega kohalike infokanalite ja teenuste kohta (Toyokawa ja Toyokawa, 2002; Zhang ja Brunton, 2007).

Infootsimise takistuste ületamine on võtmetähtsusega, et toetada välistudengite edukat kohanemist ja tagada neile juurdepääs olulisele elukorralduslikule ja akadeemilisele teabele (Caidi jt, 2008). Uuringud näitavad, et need takistused varieeruvad sõltuvalt sellest, kas välistudeng on hiljuti saabunud või elanud vastuvõttvas riigis pikemat aega (George, 2002; George ja Mwarigha, 1999; George jt, 2004). Caidi (2008) uuringu kohaselt on uute välistudengite peamisteks info-barjäärideks keeleprobleemid, vähene teadlikkus ülikooli pakutavatest infoteenustest, piiratud ligipääs ametlike teabeallikatele ning sõltuvus juhuslikest või mitteametlikest infokanalitest. Näiteks võib keeleoskuse puudumine või ülikooli veebilehtedel ja teistes ametlikes kanalites ebapiisav ingliskeelne tõlge põhjustada olukorra, kus tudengid ei leia vajalikku teavet (George jt, 2004).

Paljud välistudengid ei ole harjunud kasutama kohalikke meediaväljaandeid ega ülikooli ametlike infokanaleid, mistõttu võib nende kokkupuude ametliku teabega olla piiratud (Baggs jt, 2024). Lisaks võivad välistudengite väikesed ja suletud etnilised sotsiaalvõrgustikud pakkuda ebatäpset või eksitavat teavet, mis võib viia infomüra ja väärinformatsioonini (Caidi ja Allard, 2005).

George jt (2004) rõhutavad, et välistudengite infovajadused ja -takistused ei erine oluliselt erinevate rahvusgruppide vahel. Siiski märgivad autorid, et kultuuriliselt väga erinevasse keskkonda kolimine süvendab info-barjääre ja tekitab suurema sõltuvuse alternatiivsetest infokanalitest. Näiteks on Hiinas ja teistest Aasia riikidest pärit tudengite seas levinud sõltuvus oma emakeele test sotsiaalmeedia platvormidest. See on ka iseloomulik hargmaisusele, kuna tudengid jätkavad tihedat infovahetust päritoluriigi võrgustikes ning kasutavad infootsingul paralleelselt nii koduriigi kui ka vastuvõtva riigi kanaleid. Seetõttu võib neil jääda märkamata oluline ülikooli ja kohaliku kogukonna kaudu edastatud info. Seetõttu on oluline, et ülikoolid pööraksid rohkem tähelepanu kultuurilisele ja keelelisele tundlikkusele info levitamisel ning pakuksid tuge välistudengite teadlikkuse tõstmiseks ametlikest infokanalitest.

1.6 Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused

Bakalaureusetöö eesmärk on mõista Tartu Ülikooli Aasiast pärit tudengite infokäitumist, keskendudes nende infokasutamisele ja -otsimisele Eestis elamise ja õppimise algfaasis, võttes arvesse kultuurilise kauguse mõjust tulenevaid võimalikke kohanemisraskusi. Eesmärgiks on ka välja töötada nende kasutatavaid infoallikaid ning välistudengite tüpoloogilisi gruppe ja strateegiaid, mida nad kasutavad info otsimisel. Praktilisest vaatenurgast pakuvad uuringu tulemused väärtuslikku teavet Aasia tudengite tajutava toe kohta, mida ülikool neile pakub. Uuring aitab välja selgitada Aasia tudengite arvamusi ülikooli pakutava info kohta ning seda, kuidas see info ja tugi aitavad neil akadeemiliselt ja sotsiaalselt kohaneda. Lisaks toob uuring esile, millist täiendavat tuge ootavad välistudengid ülikoolilt, et nende kohanemisprotsess oleks veelgi edukam.

Et saavutada töö eesmärki ning analüüsida tudengite kogemusi süvendatult, on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

- I. **Millised on Aasiast pärit tudengite infovajadused, et kohaneda eluga Eestis?**
 - A. Milline on tudengite info otsimine enne ja kohe pärast Eestisse saabumist?
 - B. Milline on tudengite allikakasutus enne ja kohe pärast Eestisse saabumist?
- II. **Kuidas Aasiast pärit tudengid näevad ülikooli pakutavat infot ja tuge?**
 - A. Kuidas nad tajuvad, et ülikooli pakutav info vastab nende vajadustele?
 - B. Milliste raskustega on nad kokku puutunud infootsingul ning milliseid täiendavaid tuge nad veel vajavad ülikoolilt?
- III. **Milliseid muid täiendavaid infoallikaid kasutavad Aasiast pärit tudengid Eesti igapäevaelu ja õppimisega seotud info saamiseks?**
- IV. **Millised olid tüüpilised infokäitumise profiilid Aasia tudengite seas ning kuidas need erinevad kasutatud strateegiate ja infokanalite poolest?**

2. VALIM JA MEETOD

2.1 Valim

Selles uurimuses kasutasin mittetöenäosuslikku kombineeritud valikustrateegiat, mis ühendas sihipärasest valikut ja lumepallivalimit. Selline lähenemine sobib kvalitatiivsete uuringute puhul, kus eesmärk ei ole statistiline üldistamine, vaid nähtuse süvitsi mõistmine (Lagerspetz, 2017). Määrasin uuritavaks populatsiooniks kõik Tartu Ülikoolis õppivad Aasiast pärit tudengid. Valisin osalejad sihipäraselt, et kaasata võimalikult mitmekesiste kogemuste ja taustadega tudengeid. Pöörasin tähelepanu sellele, et valim hõlmaks kultuurilisi ja sotsiaal-demograafilisi erinevusi, nagu päritoluriik, sugu ja õppeaste, lähtudes eeldusest, et need tegurid võivad mõjutada infokäitumist. Lõplik valimi suurus kujunes 16 osalejaks (vt Tabel 1), mis vastas kvalitatiivse uurimistöö tavadele ja andmete küllastumuse põhimõttele. Viisin intervjuud läbi seni, kuni märkasin, et uued vestlused ei toonud enam esile sisuliselt uusi teadmisi (Lagerspetz, 2017).

Valim hõlmab üliõpilasi kolmest õppeastmest ehk 3 bakalaureusetaseme, 9 magistritaseme ja 4 doktoritaseme tudengit. Osalejad on pärit erinevatest Aasia riikidest ehk Hiinast, Indiast, Taist, Jaapanist, Kasahstanist, Pakistanist ja Filipiinidelt, mis tagab valimis kultuurilise mitmekesisuse.

Tabel 1. Intervjuueeritavate taustainfo: riik, sugu, õppeaste ja õppevaldkond (N=16)

Intervjuueeritava kood	Riik	Sugu	Õppeaste
N1	Hiina	Naine	Bakalaureuseõpe
N2	Hiina	Naine	Bakalaureuseõpe
N3	Hiina	Naine	Magistriõpe
N4	Hiina	Naine	Magistriõpe
N5	Jaapan	Naine	Magistriõpe
N6	Hiina	Naine	Doktoriõpe
M1	Jaapan	Mees	Bakalaureuseõpe
M2	Hiina	Mees	Magistriõpe

M3	India	Mees	Magistriõpe
M4	Kasahstan	Mees	Magistriõpe
M5	Tai	Mees	Magistriõpe
M6	Filipiinid	Mees	Magistriõpe
M7	Jaapan	Mees	Magistriõpe
M8	Hiina	Mees	Doktoriõpe
M9	Pakistan	Mees	Doktoriõpe
M10	India	Mees	Doktoriõpe

Käesolevas uuringus valisin esmalt sihipäraselt seitse osalejat läbi isiklike kontaktide. Sihipärase valiku puhul lähtusin teoreetilistest kaalutlustest. Soovisin kaasata Aasiast pärit tudengeid, kes erinevad üksteisest kultuurilise tausta, soo, õppeastme ja Eestisse saabumise kogemuse poolest. Mitmekesiste kogemuste all pidasin silmas näiteks seda, kas tudeng on varem elanud mõnes teises välisriigis, millises õppevaldkonnas ta õpib, kas tal on Eestis toetav sotsiaalvõrgustik või kuidas ta hindab oma keeleoskust ja infootsimise iseseisvust.

Täiendavaid üheksa osalejat värbasin lumepallivalimi teel. Lumepallivalim aitab kaasata keerulisemalt ligipääsetavaid grupe ja mitmekesistada valimit (Rämmer, 2014). Näiteks kaasasin sel viisil tudengeid, kes ei olnud varasemalt üheski uurimistöös osalenud, kellel puudusid tihedamad sidemed teiste sama rahvusgrupi tudengitega või kes õppisid väiksemas õppekavas, kus tudengite koguarv on väike. Pärast esmaste, strateegiliselt valitud tudengitega intervjuude läbiviimist palusin neil soovitada oma tutvusringkonnast teisi Aasiast pärit tudengeid, kes võiksid samuti uurimuses osaleda. Selline lähenemine osutus vajalikuks, kuna minu isiklikud kontaktid piirdusid teatud õppevaldkondade ja rahvusgruppidega, mistõttu ei olnud mul võimalik algselt jõuda näiteks Filipiinidelt, Pakistanist või Kasahstanist pärit tudengiteni. Lumepallimeetod võimaldas jõuda selliste osalejateni, kellega mul endal ei olnud varasemaid kontakte ning kes ei oleks tõenäoliselt vastanud üldistele osalemiskutsetele.

Et hinnata, kas osaleja sobib valimisse, alustasin kontakti loomisel lühikese tutvustava vestlusega või kirjaliku suhtlusega, kus selgitasin uuringu eesmärki ja küsisin üldist taustainfot, näiteks õppeastet, riiki, kus ta pärit on, ja kas ta oleks valmis intervjuus osalema. Valikukriteeriumite hulka kuulus ka see, et tudeng oleks praegu Eestis õpingute tõttu elav välisstudeng ning oleks tulnud siia kõrgkooli tasemel õppima, ehk bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppesse. Lisaks pidasin oluliseks, et valim ei

sisaldaks ainult ühe konkreetse Hiina ülikooli vilistlasi, kuna varasem kogemus näitas, et sama taustaga tudengid kalduvad toetuma samadele infokanalitele ja kirjeldama sarnaseid kohanemiskogemusi.

Arvestades, et kvalitatiivses uuringus on valim väiksem ja ei võimalda tulemusi kõigile välistudengitele üldistada, oli mitmekesisus oluline, et pinnale tõuseksid erinevad vajadused, kogemused ja strateegiad infootsingul. Eesmärk oli koguda võimalikult varieeruvat empiirilist materjali, mis aitaks avada Aasiast pärit tudengite infokäitumise mitmetahulist olemust.

2.2 Andmekogumismeetod

Käesoleva uurimistöö andmeid kogusin poolstruktureeritud individuaalintervjuude abil. Poolstruktureeritud intervjuu on sobilik meetod kvalitatiivseteks uuringuteks, mis uurivad isiklike kogemusi, tõlgendusi ja tähendusi, mis võimaldab säilitada teemade fookuse, kuid samas lubab intervjuueerijal paindlikult reageerida intervjuu käigus ilmnevatele nüanssidele (Lepik jt, 2014).

Poolstruktureeritud intervjuu annab võimaluse muuta küsimuste järjekorda ja lisada täpsustavaid küsimusi, mis aitab seeläbi paremini mõista tudengite arusaamu, hoiakuid ja raskusi infootsingul uues kultuurikeskkonnas (Õunapuu, 2014). Sarnaselt varasematele infokäitumise uuringutele, mis on samuti rakendanud intervjuusid (Natalie jt, 2018), võimaldas ka antud meetod koguda rikkaliku ja mitmekesise andmestiku.

Intervjuukava (vt Lisa1) koostasid lähtudes töö uurimisküsimustest ning selle teemaplokid hõlmasid muu hulgas järgnevaid teemasid: infovajadused enne ja pärast Eestisse saabumist, ülikooli pakutavate infoteenuste kasutus, tudengite soovitusel ülikooli infoedastuse parandamiseks ning lõpuks tudengite igapäevaelu infokäitumine. Intervjuu struktuur võimaldas intervjuueerijal esitada lisaküsimusi vastavalt osaleja vastustele ja kõrvalteemadele. Enne ametlike intervjuude läbiviimist viisin jaanuaris 2025 a. läbi prooviintervjuu, mille tulemustest lähtuvalt kohandasid intervjuukava selgemaks ja täpsemaks, et tagada teemade parema käsitus ja küsimuste sobivus valitud sihtrühmale.

Lisaks intervjuukavale kasutasid vestluse käigus toetavat stiimulmaterjalit ehk tabelit (vt lisa 2), kuhu olid koondatud erinevad Tartu Ülikooli pakutavad infokanalid ja teenused. Tabelis olid nimetatud kanalite lühikirjeldused ning veerud, kuhu tudengid sai märkida, kas ja kui sageli ta on neid kanaleid kasutanud (tihti, mõnikord või üldse mitte). Kuigi tabel sisaldas ka lihtsat märkimissüsteemi, ei olnud selle eesmärk kvantitatiivne andmete kogumine või hilisem statistiline analüüs. Tabelit ei kasutatud iseseisva küsitlusandmedina, vaid see oli mõeldud eelkõige intervjuu toetamiseks ja intervjuueeritava mälu stimuleerimiseks.

Kuna osa tudengeid oli Eestis viibinud juba pikemat aega, võis neil olla raskusi meenutada kõiki infokanaleid, mida nad olid kasutanud. Seetõttu näitasin intervjuueeritavatele tabelit pärast ülikooli pakutavate infoteenuste kasutuse plokki, et aidata tal meenutada kasutatud ressursse. Tabeli läbivaatamine muutis vestluse konkreetsemaks, kuna tudengid oskasid paremini kirjeldada, millist ametlikku infot nad olid saanud ja mis jäi saamata. See lähenemine on sarnane kavatsusliku meenutamise tehnikale kvalitatiivses uurimises, kus visuaalsed või loetelulised vihjed aitavad osalejatel paremini meelde tuletada varasemaid kogemusi ja kasutatud infokanaleid ning suurendada seeläbi vestluse käigus esile toodud teabe hulka (Patton, 2014). Intervjuueerija arutas koos tudengiga tabelis esitatud kanalite kasutust ning julgustas jagama konkreetseid näiteid, millal ja kuidas iga nimetatud kanal kasulikuks osutus või miks mõnda kanalit ei kasutatud.

Kõik intervjuud toimusid vahemikus 10. märts kuni 23. märts, 2025. aasta ning intervjuud toimusid silmast silma vestlustena Tartu Ülikooli raamatukogus. Füüsiline kohtumine aitas luua ka vahetuma ja usalduslikuma suhtluskeskkonna, kuna isiklik kohalolek loob sageli tugevama sotsiaalse sideme kui veebisuhtlus, kus tehnilised tõrked või ekraanivahendus võivad takistada loomuliku dialoogi tekkimist (Patton, 2014). Alustasin vestlust sissejuhatusel, selgitasin uuringu eesmärki ja kinnitasin osalejatele konfidentsiaalsust. Selgitasin, et intervjuude transkribeerimisel kasutatakse pseudonüüme ning eemaldatakse kõik otsesed isikut tuvastavad andmed, et tagada osalejate privaatsus ja kaitsta nende isikuandmeid. Kõik osalejad olid eelnevalt allkirjastanud ka teadliku nõusoleku uuringus vabatahtlikuks osalemiseks ning isikuandmete töötlemiseks. Intervjuud viidi läbi inglise või hiina keeles, sõltuvalt osaleja valikust - osaleja sai valida, kummas keeles intervjuu anda. Selline keeleline paindlikkus võimaldas koguda rikkalikumat ja usaldusväärsemat andmestikku, tagades samas osalejate mugavuse ja väljendusvabaduse.

Intervjuude kestus varieerus 26 minutist kuni 58 minutini, olenevalt osaleja jutukusest ja vestluse käigus lisandunud alamteemadest. Vestluse ajal tegi intervjuueerija minimaalselt märkmeid, et säilitada loomulik suhtlus, kuid pani kohe pärast intervjuud kirja olulisemad esmamuljed või tähelepanekud, mis võiksid hiljem aidata andmete tõlgendamisel (Õunapuu, 2014). Kõik vestlused salvestati ning hiljem transkribeeriti sõna-sõnalt. Transkribeerimisel kasutati abivahendina Baidu automaatset kõnetuvastusteenust, mis kiirendas helifailide esmast tekstiks muutmist. Automaatse transkriptsiooni tulemused toimetati hiljem käsitsi üle. Intervjuutranskriptsioonide pseudonüümimise tagamiseks kasutasin intervjuueeritavate koodi, mis põhinesid nende sool ja õppeastmel. Samad koodid on kasutusel ka tulemuste peatükis esitatavate tsitaatide juures.

2.3 Andmeanalüüsimetod

Käesolevas töös kasutasin andmete analüüsimisel kahte omavahel täiendavat kvalitatiivset analüüsi lähenemist. Esmalt rakendasin kvalitatiivset sisuanalüüsi, mis võimaldas läheneda andmestikule empiirilisel ja tuua esile tudengite individuaalsed kogemused ja tõlgendused.

Lisaks sisuanalüüsile viisin läbi tüpoloogilist analüüsi, mille kaudu struktureerisin sisuanalüüsist tuletatud tulemused abstraktsemale tasandile. Tüpoloogia loomise eesmärk oli selgitada, kuidas erinevad tudengite infokäitumise mustrid koonduvad teatud tüüpilistesse profiilidesse ning millised ühisjooned ja erinevused neid grupe iseloomustavad. See võimaldas paremini mõista uuritava nähtuse mitmekesisust ja pakkuda süsteemsemat üldistust tudengite infokogemuste kohta. Alljärgnevalt kirjeldatakse neid kahte lähenemisviisi eraldi.

2.3.1 Kvalitatiivset sisuanalüüs

Kvalitatiivne sisuanalüüs on sobilik lähenemisviis, kui eesmärgiks on mõista osalejate tõlgendusi ja kogemusi nende loomulikus kontekstis (Kalmus jt, 2015). Kuna antud töö fookuses on välistudengite subjektiivne infokäitumine ja selle tähendus neile endile, on sisuanalüüs sobivaimaks meetodiks.

Kvalitatiivne sisuanalüüs pakub paindlikkust analüüsiprotsessis ning selles töös lähtusin avatud kodeerimise põhimõtetest. Analüüsi käigus on võimalik koode ja kategooriaid vajadusel korrigeerida või täiendada. Lisaks võimaldab see lähenemine uurijal märgata ka harvemini esinevaid nähtusi ja osalejate seisukohtade varjatud kihistusi (Kalmus jt, 2015). Käesolevas töös kasutasin induktiivset kodeerimist, mis tähendab, et kategooriad ja teemad kujunesid välja otseselt andmetest. Lugesin esmalt kõik transkriptsioonid korduvalt läbi, märkisin tähenduslikud lõigud ning määrasin neile esmased koodid. Seejärel grupeerisin sarnase sisuga koodid alamkategooriate alla, mis omakorda koondati suuremateks teemavaldkondadeks vastavalt uurimisküsimustele. Analüüsi viisin läbi originaalkeeles ning tulemust esiamisel tõlkisin eesti keelde.

Lõpuks aitas kvalitatiivne sisuanalüüs esile tuua, millised olid Aasiast pärit tudengite peamised infovajadused ja milliseid kanaleid nad kasutasid Eestisse saabumise esimestel kuudel. Analüüs võimaldas mõista, kuidas tudengid hindasid ülikooli pakutavat teavet ja tuge, ning millist tuge nad veel ootasid. Selline lähenemine aitas süvitsi mõista välistudengite kohanemiskogemusi nende enda vaatepunktist, ühendades empiirilised leiud teoreetilise raamistikuga.

2.3.2 Tüpoloogiate loomine

Uurimistöö teise meetodilise haruna viidi läbi tüpoloogiate loomine, mille abil tehti teooriatest ja andmetest teoreetilis-empiriiline üldistus. Tüpoloogilise analüüsi meetodika kohaselt on eesmärgiks

juhtumitüüpide väljaselgitamine, kirjeldamine ja võrdlemine (Kalmus jt, 2015). Stapley jt (2022) väidavad, et tüpoloogiline analüüs võimaldas vaadelda kõiki uuritud juhtumeid korraga ning jaotada need gruppidesse vastavalt sarnastele tunnustele. Rakendasin kombineeritud andmeanalüüsi lähenemist, mis ühendas deduktiivse ja induktiivse sisuanalüüsi põhimõtteid. Ühelt poolt lähtusin varasematest infokäitumise teooriatest ja tüpoloogilistest käsitlustest, teisalt kujunesid analüüsi käigus andmetest esilekerkivate mustrite põhjal empiirilised tüübid, mis seoti hiljem teooriaga. Selline lähenemine võimaldas jaotada uuritud tudengid nelja tüüpi nende infokäitumise eripärade alusel. Iga tüüp esindab ideaalset juhtumite kategooriat ehk sarnaste omaduste ja käitumismustrite kogumit. Ideaalne tüüp on siinjuures teoreetiline konstruktsioon, mis toob esile teatud nähtuse puhtal kujul. Tegelikud juhtumid võivad neile ideaaltüüpidele läheneda erineval määral, kuid tüpoloogia aitab näha üldisi suundumusi ja eristada omavahel erinevaid juhtumite rühmi (Stapley, 2012).

Kokkuvõttes, kui avatud kodeerimine andis detailse ülevaate iga tudengi infokäitumise elementidest, siis tüpoloogia koondas need tulemused kõrgemale abstraktsuse tasandile ja aitas mõista uuritavate infokäitumise erinevaid tüüpimudeleid. Niisugune kaheetapiline analüüs suurendas uuringu tulemuste seletusjõudu. Tüpoloogiline lähenemine pakkus vahendi, mille abil interpreteerida rahvusvaheliste tudengite infokäitumise mustreid süstemaatiliselt, toetudes nii empiirilistele andmetele kui ka teoreetilistele raamistikudele. See tagab, et uurimuse metoodika on mitmekülgne, andmeid terviklikult hõlmav ning tulemused on arusaadavalt esitatud (Stapley, 2012), rõhutades olulisemaid erinevusi tudengkonna infokäitumises.

2.4 Meetodikriitika ja uurimistöö piirangud

Kuigi kvalitatiivne lähenemine võimaldab tungida sügavale osalejate kogemustesse ja tõlgendustesse, kaasnevad sellega mitmed metodoloogilised piirangud, mis vääriavad tähelepanu. Esiteks on kvalitatiivse sisuanalüüsi puhul tegemist subjektiivsele tõlgendusele rajaneva uurimismeetodiga. Flicki (2006) ja Rubin & Rubini (2005) järgi sõltub tulemuste kvaliteet suuresti uurija võimest kuulata, märgata ja tõlgendada intervjueeritava väljendusi ning tähendusi. Uurija enda taust, kogemused ja eelarvamused võivad mõjutada andmete tõlgendamist, mistõttu tuleb kogu uurimisprotsessi vältel säilitada eneserefleksioon ja teadlikkus oma rollist uurimisprotsessis (Rubin ja Rubin, 2005; Õunapuu, 2014).

Teiseks on kvalitatiivsel uurimisel piiratud üldistusvõime. Kuigi valim oli kultuuriliselt mitmekesine, koosnedes 16 tudengist seitsmest Aasia riigist ja hõlmates kolme erinevat õppeastet, ei saa tulemusi üldistada kõigile välistudengitele. Infokäitumist mõjutavad mitmed individuaalsed tegurid nagu keeleoskus, iseloom, tehnoloogiline pädevus ja varasem rahvusvaheline kogemus. Seetõttu tuleb tulemusi käsitleda pigem kui valitud tudengite kogemuste kirjeldust, mitte kui kõiki Aasia tudengeid esindavat tõde (Babbie, 2010; Kalmus jt, 2015).

Samuti tuleb arvestada keelega seotud piirangutega. Intervjuud viidi läbi inglise ja hiina keeles, sõltuvalt intervjuueeritava mugavusest ja keeleoskusest. Intervjuude transkribeerimisele järgnes tõlkimine eesti keelde, mis kätkeb endas riski tähenduse kadumiseks või moonutamiseks. Squires (2009) rõhutab, et tõlkimisel tuleks püüelda pigem kontseptuaalse ekvivalentsuse kui sõnasõnalise tõlke poole, säilitamaks algse mõtte tähendus erinevates keeltes ja kultuurides. Siiski on keeruline tagada, et kõik intervjuudes väljendatud kultuurilised ja emotsionaalsed nüansid säiliks tõlkes muutumatult (Haak jt, 2013).

Lisaks keelega seotud piirangutele võib uurimistulemuste tõlgendamisel arvestada ka uurija ja osalejate vahelise suhte potentsiaalset mõju. Kuna uurija on samuti Aasiast pärit tudeng, võib see *insider-uurija* roll mõjutada osalejate vastuseid. Näiteks võisid osalejad eeldada jagatud kogemuste mõistmist ning seetõttu vastata viisil, mis kinnitab ühiseid norme või väldib kriitikat. Samuti tuleb arvestada, et uurija kultuuriline ja keeleline lähedus uuritavatele võib tugevdada usaldust, kuid teisalt nõuab see ka suuremat teadlikkust võimalikest tõlgenduse kallutustest (Rubin ja Rubin, 2005).

Et vältida võimalikku kallutatust ja tugevdada refleksiivsust, rakendasin uurimisprotsessis mitmeid teadlikke võtteid. Esiteks püüdsin analüüsifaasis igasuguste oletuslike tõlgenduste puhul tagasi minna originaaltsitaatide juurde ja otsida andmest tuge. Tegin pidevalt refleksiooni, kas minu järeldusel on tuge vestluse kontekstist või on see kantud minu kultuurilisest kogemusest? Lisaks võimaldas teooriapõhine tüpoloogia luua analüütilist distantsi ehk tüüpide konstrueerimine sundis mind nägema osalejaid kui erinevate infokäitumise mustrite esindajaid, mitte kui "minu tuttavaid" või "sarnaseid inimesi".

Lõpetuseks väärrib märkimist, et sisuanalüüsi käigus tuli teha valikuid, millised tsitaadid ja teemad analüüsi kaasata. See valikuline fookus on kvalitatiivse analüüsi loomulik osa, kuid sellega kaasneb alati oht, et mõni oluline teema jäi märkamata või sai vähem tähelepanu. Selle riski maandamiseks püüdsin rakendada meetodilist rangust, sealhulgas koostada sisuliselt tasakaalus ja selge loogikaga koodipuu ning lähtuda analüüsis läbivalt andmepõhisusest.

3. TULEMUSED

Tulemuste peatükis esitan intervjuude tulemustel põhineva analüüsi, mille kaudu vastan uurimisküsimustele. Tulemused käsitlevad välistudengite infovajadusi enne ja pärast Eestisse saabumist, nende hinnanguid ülikooli poolt pakutavale infole ja tugiteenustele, kasutatavaid infokanaleid ning eelistusi info esitamise osas.¹ Alapeatükid vastavad uurimisküsimustele, kuid sisaldavad ka muid esile kerkinud olulisi teemasid, mis aitavad paremini mõista välistudengite infokäitumist.

3.1 Välistudengite infovajadus enne ja pärast Eestisse saabumist

Intervjuude analüüs 16 Aasia riikidest pärit välistudengiga toob esile, et enne Eestisse tulekut keskendus nende infovajadus peamiselt praktiliste vajaduste rahuldamisega seotud infole. Pärast kohalejõudmist lisandusid uued igapäevaelu ja sotsiaalsed infovajadused. Alljärgnevalt käsitlen eraldi enne ja pärast saabumist ilmnunud infovajadusi ja toon välja peamised teemad, infoallikad ning seosed teoreetilise raamistikuga.

3.1.1 Infovajadus enne Eestisse saabumist

Enne Eestisse tulekut otsisid tudengid aktiivselt infot, mis aitaks neil sujuvalt uude keskkonda sisse elada. Peamised infovajadused enne kohalejõudmist olid praktilist laadi, näiteks viisa ja sisseastumistoimingud, elamiskorraldus, kliima ja kultuuriline taust. Need infovajadused on kooskõlas Wilsoni (1981) välja toodud füsioloogiliste ja kognitiivsete vajadustega, sest tudengid soovisid tagada esmased elutingimused ning vähendada teadmatuses tulenevat ebakindlust.

Viisa, dokumendid ja reisikorraldus

Esimene infootsingu fookus enne Eestisse tulekut oli sageli viisaprotsess ja sellega seotud formaalsused. Välistudengid hakkavad tavaliselt kohe pärast vastuvõtuteate saamist otsima teavet viisa kohta, sealhulgas vajalike dokumentide, taotlemise asukoha ja protsessi kohta. Paljude välistudengite jaoks osutus viisa taotlemise info üheks kõige olulisemaks teemaks enne Eestisse saabumist. Eriti keeruline oli olukord nende tudengite jaoks, kelle koduriigis puudub Eesti saatkond. See tähendas, et nad pidid esmalt otsustama, millisesse teise riiki, näiteks Jaapanisse, Hiinasse või Singapuri, minna viisa taotlemiseks. Mõnel juhul tuli neil enne Eesti viisataotluse protsessi läbimist taotleda ka sihtriigi sisenemisviisa, et üldse vastavasse saatkonda kohale minna. Seetõttu muutus kogu protsess mitmeastmeliseks ja nõudis märkimisväärset eeltööd ning aja planeerimist. Tudengid

¹ Analüüsis kasutatakse illustreerivaid tsitaate, mis on tähistatud koodidega (nt M1, N2). Tsitaadid on tõlgitud eesti keelde ning esitatud kursiivis. Lõigatud lauseosad on tähistatud sümboliga /.../.

mainisid, et selle info leidmine oli keeruline ja aeganõudev, kuid vältimatu, sest viisa olemasolu oli eeltingimus Eestisse saabumiseks ja õpingute alustamiseks:

See [viisataotlus] on Pakistani tudengi jaoks väga keeruline protsess, /.../ meie riigis ei ole Eesti saatkonda. Kas ma peaksin minema Türgi, Singapuri, Hongkongi või Pekingisse? (M9)

Reisi ja kohalesõidu kohta koguti samuti infot enne teele asumist. Mitmed tudengid tõid intervjuudes esile, et enne Eestisse saabumist otsisid nad teavet selle kohta, kuidas Tallinna lennujaamast Tartu linna jõuda, kuna seda veidi üksikasjalikumalt infot ei ole eriliselt esile tõstetud:

Ma arvasin kogu aeg, et saan lihtsalt lennujaamast takso võtta ja Tartusse sõita, aga vahetult enne reisi hakkasin uurima ning sain teada, et tuleb hoopis bussipilet osta. /.../. Jah, keegi pole mulle varem mingeid erilisi näpunäiteid andnud (kuidas Tallinnast Tartusse saada). (N4)

Majutusega seotud infootsing

Intervjuu tulemustest selgus, et majutusega seotud infovajadus oli peamiselt päevakorras neil välistudengitel, kes otsustasid elamispinna iseseisvalt üürida. Seevastu need tudengid, kes elasid ühiselamus, ei maininud majutuse teemat algselt ise ega käsitlenud seda kui kiireloomulist küsimust, kuna ülikooli poolt saadetud kirjades oli juba selgelt kirjeldatud, kuidas ühiselamukohta taotleda. Seetõttu piirdus nende infokäitumine peamiselt passiivse tähelepanuga, mille all pean silmas olukorda, kus tudengid ei otsinud ise aktiivselt lisainfot, vaid piirdusid ülikoolilt saadud ametliku infoga ja sellele juhuslikult sattumisega. Kuigi mõned tudengid otsisid aktiivselt infot eri ühiselamute asukoha, hinnangute jms kohta, piirdus enamik tudengitest siiski vaid ametliku infoga ega otsinud majutuse kohta täiendavat teavet:

Ülikooli saadetud meilis olev ametlik veebileht oli täiesti piisav [majutuseks], sest seal oli olemas kogu info, mida vaja oli. (N3)

Erinevalt neist pidid tudengid, kes otsisid elukohta väljaspool ühiselamut, majutusküsimusega tegelema juba enne Eestisse saabumist. Neil tuli iseseisvalt leida kas püsiv elamispind või vähemalt ajutine ööbimisvõimalus, näiteks hotellide või Airbnb (rahvusvaheline platvorm, kus saab üürida lühiajalist majutust eraisikutelt) kaudu. Selline olukord tekitas mitmetes neist stressi ja ebakindlust, kuna eluasemeturuga ei olnud võimalik kohapeal tutvuda:

Enne siia tulekut ei leidnud ma endale sobivat elukohta, seega üürisin esialgu üheks kuuks Airbnb korteri. Samal ajal otsisin ma pidevalt elamispinna kohta infot internetist. (N6)

Kliima, riietuse ja elukeskkonnaga seotud infootsing

Samuti töid mõned intervjuueeritud tudengid välja, et nad otsisid Eestisse tuleku eel infot siinse kliima, looduskeskkonna ja riidetuse kohta. Kuna Eesti asub geograafiliselt märksa põhja pool kui nende koduriigid, tekkis neil vajadus mõista, millised on siinsed ilmastikuolud ning millist riideid oleks mõistlik kaasa võtta:

Ma otsisin infot Eesti talve kohta, /.../ leidsin, et kõik ütlesid, et siin on talvel väga külm, nii et ma valmistasin varakult ette palju talveriideid. (M5)

Mõned välistudengid, kellel polnud varasemat kogemust välismaal, otsisid Eesti maastikku, et saada ettekujutust sellest, mis on välismaal:

/.../, seejärel vaatasin ka siinseid maastikke, et saada aimu, milline välismaa üldse välja näeb. (N1)

Enamik välistudengitest ei maininud enne Eestisse kolimist infovajadust turvalisuse kohta. Ainult üks magistritasemel tudeng (M2) tõi välja, et ta oli enne Eestisse tulekut kuulnud, et Euroopa riikide turvalisuse tase ei pruugi olla nii hea kui tema koduriigis. Tema jaoks tähendas “turvalisus” eelkõige tänavakuritegevuse ja üldise ühiskondliku stabiilsuse taset. Käesolevas valimis sõja või regionaalse julgeoleku teemat siiski otseselt ei käsitletud.

Õpingutega seotud infootsing

Paljud välistudengid olid huvitatud infost, mis puudutas nende tulevase õpinguid. Infootsing keskendus eelkõige õppekava sisule, õppekorraldusele ning sellele, millised ained neid ees ootavad. Selline huvi oli tõepoolest universaalne, st kõik osalejad viitasid mingil määral vajadusele mõista, mida ja kuidas nad Eestis õppima hakkavad. Küll aga erines nende infootsing sügavuse ja iseseisvuse poolest: mõned tudengid uurisid põhjalikult ainete kirjeldusi ja kontaktõppe mahtu, teised piirdusid vaid sellega, mida nägid ülikooli veebilehel esmasel vaatlusel. Lisaks üldisele infole töid mõned tudengid esile ka spetsiifilisemaid vajadusi, näiteks soov kontakti saada oma eriala tudengitega, et kuulda nende isiklike kogemusi ja saada praktilisi soovitusi ainekursuste valiku kohta. Samas selgus, et kõik tudengid ei leidnud neile vajalikke vastuseid:

Ma tahtsin kontakti võtta tudengitega, kes juba õpivad minu erialal, aga internetis oli minu programmi kohta väga vähe infot. (N1)

See näitab, et osa tudengitest otsisid nii formaalset infot õpingute kohta ning vajasisid ka kogemuslikku ja isikupärastatud arusaama sellest, mida nende õpitee endas kujutab. Mõned ootused jäid aga täitmata, mis võis mõjutada nende ettevalmistust ja enesekindlust õpingute alustamisel.

Enamik välistudengid väljendasid intervjuudes, et enne Eestisse saabumist ei esinenud neil olulisi infotühimikke ning vajalikud teemad, nagu viisa, elukoht ja reisimine, olid üldjoontes kaetud. Siiski ilmnas üksikjuhtumeid, kus tudengid soovisid varakult tutvuda eesti keelega, kuid leidsid, et kättesaadavad õppematerjalid olid piiratud või raskesti leitavad. Mitmed tudengid, eriti need, kes olid varem õppinud Eestis gümnaasiumis või läbinud bakalaureuseõpingud eesti keele erialal, omasid juba saabudes keeleoskust ning nende infootsing ei keskendunud eesti keele õppematerjalidele. Keeleõppega seotud vajadused ilmnasid eeskätt neil, kelle jaoks oli Eesti uus ja kelle varasem kokkupuude keelega puudus.

Aga ma ei leidnud eriti palju [eesti keele] õppematerjale. /.../. Tahtsin enne Eestisse tulekut nende keelt tundma õppida. /.../. Võib-olla on see üks neist asjadest. (M1)

Kokkuvõttes ilmnas, et eelkõige vajasisid tudengid infot viisa, reisikorralduse, majutuse ja kohaliku kliima kohta. Lisaks kerkisid esile vajadused seoses õpingute planeerimisega, sealhulgas õppekava ja ainekursuste mõistmine ning ettevalmistus eelseisvaks akadeemiliseks koormuseks. Kuigi enamiku jaoks olid need vajadused kaetud, ilmnasid mõnedel juhtudel ka spetsiifilisemad soovid, näiteks varajane tutvumine eesti keelega või soov saada isiklikumat laadi arusaam oma tulevasest õpiteest. Need infovajadused viitavad sellele, et uude kultuurikeskkonda sisenemine toob kaasa mitmesuguseid ettevalmistusvajadusi, mis ulatuvad pelgalt praktilisest vajadustest kaugemale ning hõlmavad ka kognitiivseid ja emotsionaalseid ootusi uue eluetapi suhtes.

3.1.2 Infovajadus kohe pärast Eestisse saabumist

Kui enne saabumist keskendus infootsing reisimisele, viisaformaliteetidele ja esmasele elukohale, siis kohe pärast Eestisse jõudmist kerkisid esile praktilised ja kohapealse elukorraldusega seotud vajadused. Need vajadused olid tihedalt seotud nii füsioloogiliste kui ka afektiivsete vajadustega.

Põhilised igapäevaelulised infovajadused

Värskelt saabunud tudengite jaoks oli sageli keeruline mõista, kuidas toimivad Eestis elementaarsed teenused, nagu ühistransport, panga- ja tervishoiusüsteemid või elamispinna haldamine. Väga tüüpiline oli olukord, kus süsteemid erinesid tuntuvalt tudengi koduriigi omadest, mistõttu oli vaja mõista põhimõttelisi erinevusi ja uusi toimimisviise.

Peaaegu kõik intervjueritud välistudengid tõid välja, et kohe pärast Eestisse saabumist tekkis neil vajadus mõista siinse ühistranspordi toimimise põhimõtteid. Seda põhjusel, et esimestel päevadel oli vältimatu vajadus liikuda ühiselamust või hotellist linna erinevatesse sihtkohtadesse. Kuna ühistransport on enamikule tudengitest peamine liikumisviis, muutus info selle kohta kiiresti keskseks praktiliseks vajaduseks:

Kui võrrelda Jaapaniga, siis süsteem on üsna erinev, sest Jaapanis on meil näiteks transpordikaart, millega saab sõita peaaegu igal pool – mitte ainult bussis. /.../ Ma pidin saabumise esimestel päevadel pidevalt linnas käima, aga mul polnud veel selgust, kuidas seda kaarti kasutada. (N5)

Paljud tudengid ei teadnud samuti esialgu, millised poed Eestis tegutsevad, kust osta majapidamis- ja köögitarvikud, nagu potid, pannid või nõud. Lisaks toidu ja köögitarvikute vajadustele kerkisid esile ka praktilised küsimused, näiteks kuidas kasutada iseteeninduskassasid või millised tooted vastavad nende kultuurilistele toidueelistustele.

Mitmed välistudengid tunnistasid, et kuigi toidupoodide olemasolu oli neile üldjoontes teada, ei osanud nad arvata, et ka väga tavalised tarbeesemed, nagu praepann, võivad vajada aktiivset infootsingut:

See on üsna tobe näide, aga ma tahtsin panni osta, sest tahtsin süüa teha, aga mul polnud aimugi, kust seda saab. /.../ Lõpuks sain teada, et panni saab lihtsalt tavalisest poest. (M1)

Pangakonto avalise kohta mainis enamik tudengitest, et selle vajaduse tingisid mitmed praktilised asjaolud, kohalike maksete sooritamine, üürimaksete tasumine, õppetootuste vastuvõtmine ning digiteenuste kasutamine, mille eelduseks on sageli pangakonto olemasolu. Mõned tudengid nimetasid siiski ka isiklikumaid põhjuseid, miks nad pidasid pangakaardi olemasolu vältimatuks, näiteks turvalisusega seotud mured:

Pangakaardi avamine oli tõesti veidi kiireloomuline, sest enne siia tulekut arvasin, et Euroopas võib turvalisus olla halb, asjad võivad kaduma minna. Kui mul oleks ainult üks kaart ja see kaoks ära, mida ma siis teeksin? (M2)

Tervishoiuga seotud infovajadused

Kohe pärast Eestisse saabumist muutus välistudengite jaoks oluliseks küsimuseks ka tervishoiusüsteemiga kohanemine, eelkõige perearsti leidmine. Enamik tudengitest olid ülikooli poolt saadud infokirjadest teadlikud, et Eestis elades tuleb endale perearst leida. Kuid just see valdkond osutus intervjuueeritute seas kõige probleemsemaks ja tekitas enim rahuldamata infovajadusi.

Esiteks oli perearsti süsteem paljudele Aasia riikidest pärit tudengitele täiesti uus. Mõned neist töid välja, et nende koduriikides ei eksisteeri samasugust esmatasandi arstiabi süsteemi. Sellest tulenevalt ei osatud esialgu mõista, miks ja kuidas perearst üldse vajalik on ning milline roll tal Eesti tervishoiusüsteemis on:

Ma ei teadnud, mida teha, et saada perearst. See mõiste on minu jaoks väga võõras. /.../ Meie riigis ei ole sellist süsteemi, kus igal inimesel oleks oma perearst. (M9)

Teiseks ei saanud ükski tudeng, kes intervjuudes rääkis terviseinfost, oma vajadusi täielikult rahuldatud. Mõned neist ei teadnud, kust ja kuidas otsingut alustada, samas kui teised puutusid kokku praktiliste takistustega, näiteks paljudest perearstikeskustest ei saadud vastuseid või selgus, et neil pole vabu kohti.

Samuti toodi välja keelebarjäär — tudengid mainisid, et mõned perearstid ei rääkinud inglise keelt või ei soovinud tudengitega suhelda. Selline olukord tekitas mitmetes välistudengites ebakindlust ja pettumust:

Ma saatsin paljudele perearstidele meile, aga nad ei vastanud või ütlesid lihtsalt, et neil pole vabu kohti. /.../ Mõned neist ei rääkinud ka inglise keelt. (M10)

Ma tahtsin küll perearsti leida, aga mu sõbrad ütlesid, et nemad ei leidnud ka /.../ ja ma ei ole siiani veel leidnud. (M5)

Dokumentidega seotud infovajadused

Välistudengite jaoks kujunes kohe pärast Eestisse saabumist oluliseks infovajaduseks arusaamine, kuidas kasutada D-viisat erinevate elukorralduslike toimingute jaoks, kuna ajutine elamisluba ei olnud neil veel olemas. Enamus Aasiast pärit tudengeid saabusid Eestisse just nimelt D-viisa alusel, ent ajutine elamisluba tuleb eraldi taotleda ning selle väljastamiseni kulub tavaliselt 1–2 kuud. Selle perioodi jooksul ei saa tudengid kasutada Smart ID ega Mobile ID teenuseid, mis aga on mitmete igapäevaste toimingute eelduseks.

Näiteks pangakonto avamine oli tudengitele kiireloomuline, kuid ilma ajutise elamisloata osutus see keeruliseks. Tudengid pidid aktiivselt otsima selliseid pankasid, mis aktsepteerisid D-viisat, või pidid nad mitu korda külastama pankka dokumentide täiendamiseks. Sarnased piirangud esinesid ka mobiilipakettide valimisel. Mitmed operaatorid nõuavad ajutine elamisloa olemasolu, et sõlmida korralik leping. Ka kliendikaardid poodides, mis võimaldavad soodustusi, olid Smart ID-ga (Eestis kasutatav autentimisviis) seotud ja seega esialgu tudengitele kättesaamatud:

Pidin ootama kolm kuud, et saada oma elamisluba [ajutine elamisluba]. /.../ Juba esimesel kuul pidin broneerima pileti Saksamaale konverentsile, kuid ma ei saanud seda osta, sest veebi ülekande tegemiseks ei saa teha enne, kui mul on Smart ID. /.../ Lõpuks aitas mind mu sõber. (M9)

Kuna ametlikke juhiseid selle kohta, mida täpselt saab või ei saa D-viisaga (ehk pikaajalise viibimise viisaga) teha, ei olnud piisavalt, pöördusid paljud tudengid abi saamiseks teiste tudengite poole, kellel ajutine elamisluba juba olemas oli. See võis tähendada näiteks seda, et teine tudeng ostis nende eest pileti või aitas vormistada erinevaid avaldusi. Intervjuueeritavad tõid välja, et kuigi ajutine elamisloa puudumine oli ajutine, tekitas see olulist ebamugavust ja stressi just saabumisejärgsetel nädalatel, mil tudengitel oli palju uusi sidevahendite kasutamisega seotud vajadusi:

Veel üks asi oli SIM-kaart. Kui ma just olin saabunud, otsisin ma odavaid pakette, /.../, kuid kuna mul polnud siis veel ajutist elamisluba, pidin valima väga piiratud valikute seast. /.../ Kui ma lõpuks ajutise elamisloa sain, käisin ma oma paketti muutmas. (N4)

3.1.3 Välistudengite esmased infokanalid Eestisse saabumise eel ja järel

Nii enne Eestisse saabumist kui ka esimestel nädalatel Eestis viibides kasutasid välistudengid mitmesuguseid infokanaleid, et rahuldada oma esmaseid infovajadusi. Intervjuude põhjal võib järeldada, et kõige olulisemad kanalid olid ametlikud allikad, näiteks ülikoolide kodulehed, saated nagu Arrival ABC ning riiklikud veebilehed, sealhulgas Study in Estonia, Politsei- ja Piirivalveameti ja kohalike omavalitsuste portaalid. Lisaks tugineti sotsiaalmeediale ja isiklikele kontaktidele, st varasematele tuttavatele, sõpradele või samas ülikoolis õppivatele kaasmaalastele.

Kanalite kasutamises ilmnisid ka teatud kultuurilised ja tehnoloogilised erinevused. Näiteks Hiinast pärit tudengid kasutasid info saamiseks rohkem WeChatis, mis on sealne populaarne suhtlusrakendus, ja neile suunatud ülikoolide kontosid, kuna mitmed rahvusvaheliste digiplatvormide kasutamine on Hiinas piiratud. See eristab neid teiste riikide tudengitest, kelle ligipääs rahvusvaheliste platvormidele on vaba ja laiem.

Ülikoolilt ja ametlikest kanalitest saadud info

Tartu Ülikooli ametlikud infoallikad mängisid peaaegu kõigi intervjuueeritavate jaoks olulist rolli nende ettevalmistustes Eestisse saabumiseks. Enim mainiti e-posti teel saadetud struktureeritud infopakette, näiteks “Arrival ABC” juhendit (Tartu Ülikool, s.a.), mille kaudu tudengeid suunati praktilistes küsimustes, nagu viisa taotlemine, ühiselamu registreerimine, elukoha leidmine või kursustele registreerumine. Selliseid kirju peeti usaldusväärseks ja ametlikuks allikaks, mille abil tundsid paljud end kindlamalt:

Pärast vastuvõtukirja sain palju kirju ülikoolilt, need selgitasid täpselt, mida edasi teha. See aitas mul oma plaani teha ja oli väga selge. (N5)

Doktoriõppe tudengite jaoks oli aga kõige olulisem infoallikas oma tulevane juhendaja. Erinevalt bakalaureuse- ja magistritaseme tudengitest ei piirdunud nad ainult üldise info tarbimisega, vaid suhtlesid aktiivselt oma teadusgrupi liikmete ja juhendajatega:

Minu juhendaja oli esimene inimene, kellega ma üldse suhtlesin Eestis. Ta aitas mul infot leida ja vastas mu küsimustele elamisloa, kolimise ja töö kohta. /.../ Ta oli väga toetav. (M10)

Ma suhtlesin oma tulevaste kolleegidega juba enne siia tulekut. Nad ütlesid, mida kaasa võtta ja kuidas tööeluks valmistuda. (M9)

Nende kogemuste põhjal võib järeldada, et doktorantide jaoks oli info sageli personaalsem ja detailsem, tulenedes otsesuhtlusest teadusgrupiga. Kui bakalaureuse- ja magistritasemel domineeris struktuurne ja institutsionaalne kommunikatsioon, siis doktoriõppes mängis olulisemat rolli suuline, kogemuspõhine teadmus, mida vahendasid juhendajad. Erinevalt bakalaureuse- ja magistriõppe õppijatest ei olnud doktorandid pelgalt üliõpilased kitsas tähenduses, vaid sageli seotud teadusprojektidega ning tegutsesid nooremteaduritena. Seetõttu oli nende roll ülikoolis osaliselt töötaja staatuses, mis muutis ka nende infovajaduse ja -kanalid – akadeemilise info kõrval oli keskne koht praktilisel ja tööeluga seotud teabel. See eristab neid selgelt teistest õppetasemetest ning viitab vajadusele mõtestada doktorantide infokäitumist osana nende professionaalsest rollist ülikoolis.

Lisaks Tartu Ülikooli ametlikele infokirjadele ja juhendajatelt saadud otsesele infole mängisid mitme tudengi jaoks olulist rolli ka muud ametlikud infoallikad, nagu Study in Estonia platvorm. Erinevate riikide tudengid tõid välja, et Study in Estonia veebileht oli oluline allikas, kust saadi usaldusväärset ja struktureeritud infot Eestisse tuleku protsesside kohta:

Pärast vastuvõtukirja saamist kasutasin ma 'Study in Estonia' veebilehte. See on väga kasulik platvorm, mis on minu meelest ühendatud DreamApply ehk [rahvusvaheline sisseastumisportaal, mille kaudu saab kandideerida Eesti ülikoolidesse] süsteemiga. (M4)

Materjalide kättesaadavus inglise keeles ametlikus infokanalis suurendas usaldust ning muutis Eesti õppekeskkonna kättesaadavamaks ja mõistetavamaks juba enne kohalejõudmist:

Info seal [ÕIS] on väga põhjalik, seal on õpetused ainete registreerimiseks jne. Ma teadsin, milliseid kursusi ma uuel semestril võtan, kus need toimuvad jne. (M5)

Üldiselt nähtub, et ametlik info lõi selge raamistiku, kuid tudengite tegelikku valmisolekut toetasid sageli ka mitteformaalsed ja isiklikud kontaktid. Personaalne ligipääs infole võimaldas tudengitel saada vastuseid oma unikaalsetele küsimustele ning tunnetada, et nad ei ole keerulises olukorras üksi.

Sotsiaalmeedia ja internetifoorumid

Välitudengid kasutasid samuti aktiivselt sotsiaalmeediat ja internetifoorumeid, et otsida infot, mida ametlikest kanalitest sageli ei olnud võimalik leida. Eriti oluline oli see praktiliste küsimuste puhul, näiteks elamiskulude, igapäevaelu või uute kontaktide leidmise osas.

Hiinast pärit tudengite infootsing sotsiaalmeedias erines teiste riikide tudengite omast märgatavalt. Hiina internetipiirangute tõttu ei ole lääne platvormid seal kättesaadavad, mistõttu tugineti Hiina siseriiklikele rakendustele. Kõige sagedamini mainiti WeChati, küsimuste-vastuste platvormi Zhihu (sarnane Quorale, Ameerika küsimuste-vastuste veebikeskkond) ja kogemuste jagamise platvormi Xiaohongshu (sarnane Instagramile). Zhihu'st ja Xiaohongshu'st saadi küll üldisi muljeid Eesti elu kohta, kuid mitmed intervjuueeritavad märkisid, et sisu oli piiratud ja ei hõlmanud kõiki nende küsimusi:

Kui sain vastuvõtuteate, läksin esimesena Zhihusse ja otsisin märksõnu 'Eesti' ja 'Tartu Ülikool'. Leidsin vastuseid tudengitelt, kes siin õpivad. /.../ Nende postitustest tean näiteks, millised on hinnad Eestis, /.../, kuid need sisud on ka väga piiratud. (M2)

Kõige olulisemaks infoallikaks kujunes siiski WeChati grupp, mille lõi üks varasem Tartu Ülikooli rahvusvaheline tudengisaadik ja mida haldavad aktiivselt Tartu Ülikooli hiinakeelse infokonto vabatahtlikud. Selles grupis jagatakse regulaarselt tähtsate tähtaegade meeldetuletusi, praktilisi soovitusi ning korraldatavate sündmuste infot. Grupis saavad uued tudengid enne Eestisse tulekut kontakti teiste sama olukorra tudengitega ning esitada neile küsimusi:

WeChati grupis jagas keegi väga põhjalikku dokumenti, mis sisaldas palju infot selle kohta, mida on siia saabudes vaja teada. Tutvusin seal ka mõne teise uue tudengiga, kes olid samas olukorras kui mina. /.../. Ma ütlesin, et see aitas mind päris palju. (N6)

Küll aga kohanesid Hiina tudengid saabudes ka uue meediakeskkonnaga. Kuigi Hiina sotsiaalmeedia jäi paljude jaoks esmaseks ja peamiseks infokanaliks, alustasid mitmed tudengid lääne platvormide kasutamist alles Eestis olles, sageli oma õppejõudude või kohalike sõprade soovitusel. Seda tehti näiteks selleks, et jälgida loenguga seotud teateid, suhelda rahvusvaheliste kursusekaaslastega või hoida end kursis erinevate sündmustega. Siiski jäid nad aktiivseks kasutajaks ka oma varasemates keskkondades, kuna need pakkusid tuttavat keele- ja kultuuriruumi, kiiret ligipääsu kogukonna tugivõrgustikule ning asjakohast, kontekstuaalselt sobivat infot:

Kui ma just Eestisse saabusin, soovitas mu õpetaja mul registreeruda Facebooki ja Instagrami. Seejärel lisasin ta sinna sõbraks. (N2)

YouTube oli teiste Aasia riikide tudengite seas kõige sagedamini mainitud infoallikas. Tudengid kirjeldasid, et otsisid enne Eestisse tulekut aktiivselt üles videoid märksõnadega “life in Estonia” või “study in Estonia”, et saada üldist visuaalset ettekujutust siinsest elust. Sellised videod andsid esmase ülevaate sellest, milline näeb välja igapäevaelu Eestis, alates ilmastikuoludest ja riietusest kuni ülikoolielu ja toidupoodide külastamiseni. Paljud tudengid rõhutasid, et nad ei jälginud konkreetseid sisuloojaid, vaid pigem vaatasid kõikvõimalikke videoid, mis neid teemade kaupa huvitasid:

Ma lihtsalt otsisin YouTube’ist /.../ ja vaatasin kõiki videoid, mis selle kohta leidsin. Samuti avastasid Tartu Ülikooli ametliku YouTube’i kanali ja seal vaatasin videoid, kus näidati näiteks ‘päev tudengi elus’, mis andsid hea ettekujutuse elust siin. (M4)

Lisaks YouTube’ile oli paljude välistudengite jaoks oluliseks infoallikaks Facebook ja seal tegutsevad kogukonnapõhised grupid. Näiteks grupis “Foreigners in Tartu” jagatakse tihti praktilist teavet nii Eestisse saabumiseelsete kui ka järgselt tekkinud küsimuste kohta. Tudengid tõid esile, et sellised grupid võimaldasid esitada küsimusi ning saada kiireid vastuseid inimestelt, kes juba elavad Eestis.

Lisaks üldistele gruppidele otsisid mitmed tudengid üles ka oma koduriigist pärit inimeste sotsiaalmeediagruppe. Näiteks loodi kontakte sama päritoluga inimestega, kes juba Eestis elavad või õpivad. See aitas vähendada kultuurilist ja keelelist barjääri ning pakkus tuttavamat tugikeskkonda:

Facebookis on grupp nimega Pakistan in Tartu. Liitusin selle grupiga ja sain sealt peaaegu igasuguse vajaliku info Eesti elu ja toidu kohta. (M9)

Mõned tudengid mainisid, et kasutasid ka teisi platvorme, nagu LinkedIn, Reddit ja Telegram. Kuigi neid kasutati harvemini, pakkusid need platvormid kasulikku infot näiteks tööotsingu, professionaalsete kontaktide loomise või üliõpilaskogemuste vahetamise kohta. Need alternatiivsed kanalid võimaldasid sageli diskreetsemat suhtlust ning pakkusid nišiteadmisi, mida teistest allikatest oli keeruline leida.

Isiklikud kontaktid

Mitmed tudengid tuginesid Eestisse tuleku eelinfot otsides oma isiklikule võrgustikule, kas varem kohale jõudnud tuttavad, vanemad kursusekaaslased või isegi juhuslikud kontaktid. Sellised allikad võimaldasid neile saada detailsemat ja usaldusväärsemat infot kui see, mida leidis ametlikes kanalites. Tudengite sõnul olid need inimesed sageli neutraalsemaks nõuandjaks kui näiteks ülikooli esindajad, kuna nad rääkisid oma kogemustest vahetult ja ausalt. Selline mitteinstitutionaalne info oli paljude tudengite jaoks väga väärtuslik, sest aitas maandada ärevust ja teha praktilisi valikuid.

Mõned tudengid otsisid kontakti teadlikult, pöördudes näiteks endise vilistlase LinkedInis või sama teaduskonna doktoriõppe tudengi poole. See aitas neil mõista, mida oodata. Eriti kasulikuks peeti, kui

kontaktisik oli samast kultuuriruumist ja suutis seeläbi paremini mõista võimalikke muresid või ootusi:

Tegelikult ma võtsin ühendust ühe doktorandiga oma teaduskonnast enne siia tulekut. Ta ei ole eestlane, aga ta on olnud Eestis alates oma magistriõpingutest ja tegi siin doktorantuuri. /.../ Ma arvan, et on alati hea küsida inimestelt, kes ei kuulu... nagu nad ei kuulu institutsiooni... Neil on erapooletu arvamus ja nad saavad sulle rääkida kõigest. (N5)

Samas esines ka juhtumeid, kus tudengitel ei olnud enne Eestisse tulekut mitte ühtegi kontaktisikut, mis jättis nad infomõttes üpris üksildasse olukorda:

Ei, ma ei tundnud siin kedagi, ei kedagi oma koduriigist ega ka kedagi, kes oleks siin õppinud. (M7)

Sellised tulemused näitavad selgelt, et eelisseisus olid need välistudengid, kellel oli enne Eestisse saabumist mõni kontakt, olgu selleks mõni tuttav, vilistlane või sama eriala tudeng. Neil oli rohkem enesekindlust ning vähem teadmatusest tingitud ärevust, kuna said oma küsimustele personaalset ja kogemuslikku infot. See rõhutab sotsiaalse kapitali rolli uude keskkonda kohanemisel.

3.2 Hinnang ülikooli pakutavale infole ja tugiteenustele

Selles alapeatükis keskendun välistudengite hinnangutele seoses ülikooli poolt pakutava info ja tugiteenustega. Intervjuude põhjal analüüsin, kuidas tudengid hindasid ülikoolilt saadud infot nii enne Eestisse saabumist, esimestel nädalatel kohapeal kui ka igapäevaelu ja õpingute jooksul. Tuuakse esile nii positiivseid kogemusi kui ka kitsaskohti, kus infot jäi vajaka või selle esitusviis ei vastanud tudengite ootustele. Peatüki lõpus käsitletakse ka tudengite ettepanekuid, kuidas ülikool saaks info edastamist sisuliselt ja formaalselt parandada.

3.2.1 Välistudengite hinnang info sisule, tugiteenustele ja edastamise viisidele

Üldjoontes hindasid enamik intervjuueritud välistudengitest ülikooli pakutavat infot ja toetavaid teenuseid väga positiivselt. Intervjuudest koorus välja, et ülikooli poolt edastatud info oli usaldusväärne, süsteemne ja hästi ajastatud. Tudengid töid esile, et vajalikud teated saabusid just õigel ajal, näiteks viisa taotlemise protsessi eel saadeti selleletemalised juhised, ning enne semestri algust saadeti nii ülikooli kui ka konkreetse instituudi tasandil põhjalikud selgitavad kirjad. Selline ajastuse ja sisutiheduse täpsus pakkus välistudengitele kindlustunnet, et nad ei jää olulise infota ega tee teadmatuse tõttu vigu:

Nad saatsid mulle kõik järgmised sammud õigel ajal – näiteks siis, kui ma olin just alustamas viisa taotlemise ettevalmistustega, saatis ülikool mulle sellekohase info. (M4)

Samas tõdesid tudengid, et ülikoolilt saadud info oli sageli terviklikum kui sotsiaalmeedia gruppidest või kaasüliõpilastelt pärit info, sest see hõlmas rohkem teemasid ning oli esitatud ametlikus ja selgelt struktureeritud vormis. Mõned tudengid mainisid, et nad tuginesid alguses peamiselt omaenda otsingutele või võrgustikele, kuid mida lähemale saabus Eestisse kolimise aeg, seda rohkem väärtustasid nad ülikooli saadetud ametlikke teateid, eriti just nende süsteemsuse ja usaldusväärsuse pärast:

Ma püüan meenutada neid e-kirju, mida ma olen seni saanud... Ma arvan, et see on üldjoontes väga terviklik infoedastus. (M3)

Lisaks ametlikele infokirjadele tõid mitmed välistudengid esile, et valmistumisprotsessis oli suureks abiks Tartu Ülikooli pakutav viisa taotlemist hõlbustav nõustamine teenus. Viisa nõustamist hindasid tudengid üheks kõige väärtuslikumaks tugiteenuseks kogu sisseastumisprotsessi jooksul, eriti nende jaoks, kelle kodumaal puudus Eesti saatkond, oli viisanõuete järgimine keeruline ja nõudis väga täpset dokumentide ettevalmistust. Nii kasutasid tudengid aktiivselt võimalust konsulteerida ülikooli vastava osakonnaga, et vältida eksimusi või viivitusi. Intervjuudes toodi esile, et ülikooli vastused olid alati kiired, asjakohased ja tudengi individuaalse olukorraga arvestavad. Just see personaalsus ja professionaalsus aitas tudengitel end kindlamalt tunda:

Ma tahtsin teada, milliseid dokumente on mul vaja viisa saamiseks ja milline on kogu taotlemise protsess. Nii et ma kirjutasin neile [viisanõustamise keskusse] mitu korda, et olla kindel, et teen kõik õigesti. /.../ Meie riigis ei ole Eesti saatkonda, seega pidin olema eriti hoolikas. (M5)

Pärast Eestisse saabumist hindasid paljud tudengid kõige kasulikumaks infoallikaks just ülikooli iganädalast tudengitele mõeldud infokirja. Kuigi tudengid ei lugenud seda alati järjepidevalt, tõid nad esile, et selle olemasolu lõi kindlustunde, kuna infolehe kaudu oli võimalik igal hetkel leida vajalikku infot ülikoolielu, teenuste, ürituste ja akadeemiliste võimaluste kohta. Mõned tudengid mainisid, et infolehes märgatud sisul oli neile oluline praktiline väärtus isegi hilisemas etapis, kui nad selle juurde tagasi pöördusid:

Ma nägin varem ülikooli uudiskirjas praktikaga seotud veebilehte. /.../ Kui mul oli vaja praktikavõimalusi otsida, siis läksin ülikooli praktikaveebi tagasi ja hakkasin sealt otsima. (M2)

Kuigi infolehe lugemine ei pruugi olla välistugendite iganädalane infoharjumus, täidab see siiski olulist rolli nende infokeskkonnas. See on usaldusväärne ja pidev kanal, mille juurde saab vajaduse korral tagasi pöörduda. Info oli hästi struktureeritud, mitmekesine ning suunatud just tudengite

praktilistele vajadustele. Selline lähenemine tugevdas välistudengite tunnet, et nad on osa ülikoolikogukonnast ning neil on ligipääs vajalikele ressurssidele ilma liigse otsingukoormuseta.

3.2.2 Välistudengite kogetud raskused ülikooli infoteenuste kasutamisel

Kuigi enamik välistudengeid hindas ülikooli pakutavat infot ja tugiteenuseid kõrgelt, ilmnes intervjuudest ka mitmeid aspekte, mis vajavad tähelepanu ja parandamist. Mõned tudengid kogesid raskusi info mõistmisel või ligipääsetavusel, mis näitab, et hoolimata üldisest rahulolust ei vasta kõik infoedastuse viisid ja sisulahendused ühtmoodi kõigi tudengite ootustele ja vajadustele. Järgnevates lõikudes käsitletaksegi neid kogemusi, kus välistudengid tundsid, et info ei olnud neile piisavalt arusaadav, õigeaegne või kergesti kättesaadav.

Üks korduv teema intervjuudes oli see, et paljud välistudengid said nii ingliskeelseid kui ka eestikeelseid kirju, mis tekitas segadust ja ebaselgust, milliseid sõnumeid tasub üldse lugeda. Mitmed tudengid tõid esile, et nad ei mõistnud, miks mõni info tuleb inglise ja mõni eesti keeles, eriti kui mõlemad olid formaalselt suunatud välistudengitele. See tekitas olukorra, kus osa tudengeid ei avanud eestikeelseid kirju üldse, samas kui teised püüdsid sisu mõista Google Translate'i abil ja tihti ebaõnnestunult või ajakuluga.

Eriti teravalt ilmnes see probleem instituudi tasandi kirjavahetuses, kus mitmed tudengid tõdesid, et alguses said nad ingliskeelseid või kakskeelseid kirju, kus ingliskeelne tekst oli eestikeelse all ära toodud, kuid ühel hetkel hakkas kogu suhtlus tulema ainult eesti keeles. See põhjustas olukordi, kus tudengid jäid ilma olulistest teadetest või võimalustest, sest nad lihtsalt ei saanud aru, mida kiri sisaldab:

Näiteks kui meil oli sügisene väljasõit, saadeti selle kohta eestikeelne kiri. Kirja lõpus oli, et kui tahad osaleda, siis palun vasta. Aga mina ja minu kursusekaaslased ei lugenud seda üldse. Alles mitu päeva hiljem, kui meie tuutor sellest chatis rääkis, saime aru, millest jutt oli. (N4)

Sellised kogemused näitavad, et formaalne ingliskeelne infoedastus on küll üldjoontes olemas ning eriti õppeperioodi alguses, kuid senamuse teemade kajastamisel kogu õppeaja jooksul võib tuua kaasa infole ligipääsu barjäärid ja vähendada kaasatust. Kuid nendel õpilastel, kes oskasid eesti keelt või kelle õppekeel on eesti keel, sellist vastust ei olnud, sest on selge, et nad lugesid nii eesti kui ka inglise keelt.

Töö- ja praktikavõimalusi otsivate tudengite jaoks jäi ülikooli pakutav info mõneti ebapiisavaks. Mitmed välistudengid mainisid, et kuigi nad olid teadlikud Futulabi (Tartu Ülikooli praktikapakkumiste ja töökuulutuste portaal) praktikapakkumiste portaalist, ei leidnud nad sealt

sobivaid pakkumisi. Näiteks polnud praktikad sageli seotud nende õpivaldkonnaga, eeldasid eesti keele oskust või asusid väljaspool Eestit. Tudengid leidsid, et ülikoolil võiks olla rohkem kanaleid või partnerlust, mis aitaks välistudengitel kohalikul tasandil töövõimalusi leida:

Kui ma just olin Eestisse saabunud, otsisin võimalusi praktika või osalise töö jaoks. Aga ma ei kandideerinud lõpuks ühelegi, sest need [Futulabis pakutud kohad] polnud mu erialaga seotud või nõudsid eesti keele oskust. (N5)

Lisaks tõid mõned tudengid välja, et ülikooli nõustamisteenused, nagu psühholoogiline- ja karjäärinõustamine, ei olnud alati kergesti ligipääsetavad või ei vastanud nende spetsiifilistele vajadustele. Siinkohal tuleb aga arvestada, et Tartu Ülikooli võimalused selliste teenuste pakkumisel on piiratud, näiteks on ülikoolis vaid paar psühholoogi, kelle juurde võib olla pikk ooteaeg, eriti semestri alguses või eksamiperioodidel. Samuti on psühholoogide ja teiste vaimse tervise spetsialistide nappus laiemalt kogu Eestis tuntud probleem (Sotsiaalministeerium, 2023), mistõttu ei ole tegemist ainult välistudengite või Tartu Ülikooli eripäraga. Tudengite ootused võivad aga olla kujunenud varasemate kogemuste põhjal oma koduriigis, kus vastavad teenused olid paremini kättesaadavad või süsteemsemalt korraldatud. Sellest võibki tekkida tajutud rahulolematuse, mis ei pruugi alati kajastada kohalike olude tegelikku võimalustepagasit:

Veel näiteks kooli psühholoogiline nõustamine. Korra tahtsin pöörduda, aga nägin, et pean ootama mitu kuud, ja siis loobusin. (N4)

Karjäärinõustamise puhul rõhutas üks välistudeng, et kuigi ta käis teenusel korduvalt, ei tundnud ta, et tema kui mitte-ELi kodaniku tööotsingute vajadused oleksid seal piisavalt arvesse võetud. Talle jäi mulje, et nõustamine keskendus rohkem Euroopa Liidu tudengitele ning rahvusvahelistele tudengitele ei olnud spetsialiseeritud tuge pakkuda. Erinevused väljenduvad eelkõige selles, et mitte-ELi kodanikud vajavad töötamiseks sageli täiendavaid lubasid (nt tähtjalist elamisluba töötamiseks, tööandjapoolset kutset), mis muudab tööotsingu protsessi keerulisemaks. Samuti võivad nende võimalused kandideerida avaliku sektori või Euroopa projektide töökohtadele olla piiratumad. Tudengite sõnul ei käsitletud neid spetsiifilisi asjaolusid piisavalt individuaalselt karjäärinõustamise käigus. Sellest võibki tekkida tunne, et nõustamine on kohandatud pigem ELi kodanike “tavapärastele” tööotsingu olukordadele:

Käisin karjäärinõustamisel umbes kolm korda. Korra arutasime kontoris töövõimaluste teemal, /.../ aga minu küsimused puudutasid mitte-ELi tudengeid, küsisin, kuidas tavaliselt otsitakse tööd ELis, kui sa ei ole ELi kodanik. /.../ Ma ei tundnud, et mina oleksin nende sihtgrupp. (N5)

Need näited viitavad sellele, et kuigi ülikool pakub mitmekesiseid infokanaleid ja teenuseid, vajaks osa neist välistudengite spetsiifiliste vajaduste paremat arvestamist, eriti seoses kohaliku tööturu ja psühholoogilise toe kättesaadavusega.

Mitmed välistudengid tõid välja, et ülikooli ametliku kodulehe kasutamine ei olnud alati intuitiivne, näiteks info oli hajali eri alamlehtedel, menüüstruktuur ei vastanud nende ootustele või õige termini puudumise tõttu ei leitud vajalikku sisu otsinguga. Mõnikord esines raskusi vajaliku info leidmisel. Kuigi ülikooli veebileht sisaldab palju olulist teavet, peeti selle ülesehitust kohati keeruliseks ja “eksitavaks”. Üliõpilased väljendasid, et nad eksisid sageli erinevate alamlehtede ja linkide vahel ära, mistõttu infootsing muutus ajamahukaks ja frustrerivaks. Probleemiks osutus see eriti nende teemade puhul, mille kohta ei olnud linki kodulehele konkreetse info juurde.

Üks sagedamini mainitud näide oli tudengiviisa toe (*UT student visa support*) lehekülg. Veerand osalejatest mainis, et nad ei suutnud seda leida veebilehe kaudu otsides, vaid pääsesid sinna ainult tuttavate või e-kirjades olnud otselinkide kaudu. See näitab, et kuigi vajalik info eksisteerib, pole see kõigile kasutajatele hõlpsasti leitav ega nähtaval kohal:

Viisatoe lehekülg ei olnud kuigi nähtav, ma pidin läbi paljude-paljude lehekülgede minema, et see üles leida. (M3)

Mõned tudengid iseloomustasid ülikooli veebilehte kui keerukalt navigeeritavat. Nad tõid välja, et ühel lehel klikkides suunatakse neid järgmisele, kust avanevad uued lingid, mis omakorda viivad edasi uutele alamlehtedele ja see tekitas neis segadust ja tunnet, et info hulk on lõputu:

Veebilehel on natuke keeruline navigeerida. Avad ühe lingi, siis suunatakse sind uuele lehele, seal on jälle palju uusi linke, /.../ lõpuks tundub, et sa ei jõua kunagi kõigest läbi lugeda. (M1)

Sellest võib järeldada, et kuigi ülikooli ametlik info on sisuliselt kasulik ja täpne, oleks tudengite toetamiseks vaja parandada selle kättesaadavust ja esitusviisi ehk selgem ülesehitus, olulisemate linkide paremini esiletoomine ning lihtsam navigeerimine muudaks veebilehe kasutajakogemuse tudengitele tunduvalt sujuvamaks.

3.2.3 Välistudengite täiendavad vajadused ülikoolilt

Intervjuude käigus kirjeldasid mitmed välistudengid olukordi, kus nad tundsid puudust teatud tüüpi toetusest või leidsid, et olemasolevad teenused ja infoedastus ei vastanud täielikult nende vajadustele. Kuigi üldine hinnang ülikooli tugi oli positiivne, ilmnes mitmeid kohti, kus rahvusvahelised tudengid vajasid selgemat, kiiremini ligipääsetavat või personaalsemat tuge.

Selgem keeleline eristamine õppeasutuste e-kirjades

Kõige sagedamini mainitud probleem puudutas teadete keelelist mitmekesisust. Tudengid soovivad, et instituudid ja teaduskonnad peaksid edaspidi eristama, milline info on asjakohane välistudengitele, ning tagama, et vähemalt olulised kirjad jõuaksid nendeni inglise keeles. See aitab vältida olukordi, kus tudengid jätaavad olulise info lugemata keelebarjääri tõttu.

E-kirjade olulisuse prioriseerimine

Välisstudengid kirjeldasid raskusi orienteerumisel suurtes infovoogudes, kus igapäevased ja akadeemiliselt olulised teated saavad segiläbi. Toetuse vajadus seisneb siin selles, et tudengitele pakutaks selgemat süsteemi info tähtsuse märgistamiseks, näiteks läbi kategooriate, prioriteedisiltide või visuaalsete tunnuste, mis aitaksid neil olulisemat teavet kiiremini märgata ja usaldada.

Välisstudengite kogukondade loomine ja suhtlusvõimaluste arendamine

Mitmed tudengid rõhutasid, et ülikooli pakutav info katab hästi esmased praktilised vajadused, mis vastavad Wilsoni (1981) füsioloogilistele ja kognitiivsetele vajadustele, näiteks elamiskorraldus, akadeemiline info ja viisanõuded. Samas jäid sageli katmata afektiivsed vajadused, mis on seotud emotsionaalse toetuse, sotsialiseerumise ja kultuurilise kuuluvuse tunnetamisega. Selleks soovitati:

- luua rahvusvahelistele tudengitele suunatud kogukond või välisüliõpilasklubi, kus eri riikidest pärit tudengid saaksid kohtuda, kogemusi vahetada ja leida tuge sarnaste kogemustega inimestelt;
- korraldada õppeaasta alguses spetsiaalseid üritusi välisstudengitele, kus nad saaksid omavahel tutvuda, jagada esimesi muljeid ja sõlmida uusi tutvusi;
- kaasata infoedastusse rohkem sotsiaalseid ja kultuurilisi tegevusi puudutavat infot, nagu vaba aja tegevused, töötoad või vabatahtlike võimalused. Nii saaksid välisstudengid paremini osa kohalikust tudengielust ning tunda end kogukonna täisväärtusliku liikmena.

3.3 Muud infoallikad Eesti elu ja õpingute kohta

Lisaks ülikooli ametlikele kanalitele tuginesid välisstudengid oma igapäevaelus mitmesugustele teistele infoallikatele, et saada infot Eesti elu ja õppimisvõimaluste kohta. Intervjuudest selgus, et sotsiaalne suhtlusvõrgustik ehk ümberkaudsete inimeste käest info saamine oli üks enim eelistatud viisidest. Tudengid tõid välja, et kui neil tekib mingi küsimus või vajadus, eelistavad nad seda arutada

inimestega enda ümber, kas kohalikud elanikud, teised välistudengid või oma koduriigist pärit tuttavad. Selle meetodi eeliseks peeti vahetut tagasisidet ja võimalust saada kiiresti praktilist infot:

Ma ütleksin, et toetun ikka veel enamasti oma sõpradele ümberringi [info saamiseks], sest ma olen enamiku ajast koos oma sõpradega, nii et ma lihtsalt küsin kõike, mis mulle ette satub. (N1)

Sotsiaalne võrgustik ei toiminud mitte ainult suulise info edastajana, vaid oli ka emotsionaalseks toeks. Tudengid tundsid end kindlamalt, kui nad said suhelda inimestega, kellel oli sarnane kogemus või kes olid valmis jagama oma nõuandeid. Intervjuude põhjal samuti ilmneb, et välistudente infokäitumises mängib olulist rolli pidev infovahetus eakaaslaste vahel. Paljuski ei otsita infot mitte iseseisvalt, vaid see jõuab tudengiteni tänu aktiivsele jagamisele kogukonnas. Nii toimib sotsiaalne võrgustik ka infovoogude levitajana ehk tudengid mitte ainult ei saa infot teistelt, vaid ka jagavad ise aktiivselt edasi, mida nad on teada saanud:

Me [Intervjueeritav ja tema sõber] jagame omavahel väga palju infot kõige kohta, /.../ no näiteks kus õppida, kus parasjagu on allahindlus ja palju muid väikseid asju. (N5)

Lisaks kontaktidele mängisid olulist rolli ka erinevad sotsiaalmeedia platvormid, mis olid jätkuvalt igapäevase infootsingu keskmes. Facebook oli üks enim mainitud allikaid, kust tudengid said infot näiteks kohalike teenuste, sündmuste ja ametlike teadaannete kohta. Facebooki ametlikud lehed, näiteks linna- või riigiasutuste kontod, aga ka erinevad teemagrupid, olid tudengite jaoks praktiliseks vahendiks, et saada aimu Eestis toimuvast:

Ma jälgisin peamiselt ametlikke Facebooki kontosid, ma ei mäleta enam, kas see oli linna või riigi valitsus, aga tegemist oli ametliku valitsuse lehega. (M8)

Eraldi tasub esile tuua Hiina tudengite infotarbimise harjumused. Nende puhul oli märgata, et igapäevase info otsimisel ja jälgimisel kasutati aktiivselt kodumaiseid sotsiaalmeediaplatforme nagu WeChat, Xiaohongshu ja Weibo (Hiina mikroblogiplatform, mis sarnaneb Twitterile.). Kuigi nad olid teadlikud Lääne platvormidest, eelistasid nad siiski kasutada keskkondi, mis olid neile kultuuriliselt ja keeleliselt tuttavamad:

Tegelikult ma arvan, et kasutan [infoallikana] pigem kodumaiseid sotsiaalmeediaplatforme, näiteks WeChat ja Weibo. Ma jälgin rohkem kodumaiseid uudiseid. /.../ Siinseid uudiseid ma väga ei jälgi. (N2)

Kokkuvõttes näitavad tulemused, et välistudente igapäevane infokäitumine põhineb tugevalt sotsiaalsetel võrgustikel ja digitaalsetel keskkondadel. See tähendab, et info otsimine ja jagamine toimub enamasti veebipõhistes suhtluskanalites (nt sotsiaalmeedia, sõnumirakendused, tudengite

grupid) ja vähem läbi silmast silma suhtluse, nagu akadeemiline nõustamine, administraatoritega konsulteerimine või trükitud infomaterjalide kasutamine ülikooli ruumides. Paljude tudengite jaoks on digitaalsed kanalid eelistatumad nii keelelise kui logistilise mugavuse tõttu ning ka kultuurilise harjumuse pinnalt. Kuigi ametlik info on oluline, kasutatakse rohkem isiklike ja kogukondlike kanaleid, mis võimaldavad kiiret, vahetut ja praktilist infovahetust. Tulemuste analüütiline väärtus seisneb selles, et mitteametlikud ja kogukondlikud kanalid ei täienda mitte ainult igapäevast praktilist infovahetust, vaid kompenseerivad sageli ka ametlike infokanalite piiratud kohandatavust välisstudengite vajadustele. See osutab, et tudengite võrgustikupõhine infokäitumine ei ole üksnes kultuuriline eelistus, vaid ka kohanemisstrateegia, mis aitab toime tulla institutsionaalse infopuudulikkusega. Sellest tulenevalt on oluline, et ülikool teadvustaks seda praktikat mitte kõrvalise nähtusena, vaid kui osa tudengite tegelikust infokeskkonnast ja kohanemisdünaamikast.

3.4 Tüüpilised infokäitumise profiilid Aasia tudengite seas

Tulemuste analüüs näitas, et kuigi välisstudengite infokäitumine on individuaalselt varieeruv, saab nende vastuseid ja kogemusi üldistada neljaks tüüpiliseks profiiliks. Need profiilid kajastavad erinevaid hoiakuid ametliku ja mitteametliku info suhtes, erinevaid strateegiaid info otsimisel ning sellega seotud toetuse vajadusi. Profiilide loomise aluseks olid infootsikäitumise teoreetilised lähtekohad ja kvalitatiivne sisuanalüüs ning neid võib käsitleda kui ideaaljuhte, mis aitavad paremini mõista tudengite infokäitumise mustreid ning sobitada neid vastavate:

1. **Ametliku info usaldajad.** Sellesse rühma kuuluvad tudengid, kes toetuvad peamiselt ülikooli ametlikele kanalitele ja usaldavad neid kui esmast infoallikat. Nad hindavad kõrgelt info usaldusväärst, süsteemsust ja õigeaegsust, mida ülikooli poolt pakutav info pakub. Ametliku info usaldajad tunnetasid, et tänu sellisele täpsele ajastusele ei jää neil midagi olulist kahe silma vahele ega teki teadmatusest tingitud vigu. Nende infokäitumises on iseloomulik passiivsem hoiak mitte selles mõttes, et nad ei otsiks infot, vaid et nad ei pea vajalikuks mitmest mitteametlikust allikast eraldi otsida, kui ametlik kanal juba info kättesaadavaks teeb.

Ametliku info usaldajate gruppi kuulusid intervjuudes umbes veerand tudengitest, kellest osa olid Hiina bakalaureusetaseme tudengid. Hiina tudengite puhul on oluline, et enne Eestisse saabumist ei olnud neil ligipääsu lääne ühismeediaplatformidele, mistõttu usaldasid nad esialgu peamiselt ülikooli ametlike kanaleid. Huvitav on see, et pärast Eestisse saabumist muutusid nad aja jooksul siiski rohkem *võrgustikupõhiseks infootsijaks*, kuna hakkasid rohkem võtma ühendust oma uute tutvuste ja teiste välisstudengitega. Lisaks kuuluvad sellesse gruppi ka mõned teised Aasia tudengid, kellel puudusid Eestis isiklikud kontaktid. Nad alustasid oma teekonda ametlikul teel, kuna neil polnud mingit varasemat tugivõrgustikku.

Ametliku info usaldajate võimalikud vajadused on seotud sellega, et ametlik info oleks jätkuvalt kättesaadav, selge ja mitmekeelne. Kuigi nad toetuvad ülikooli kanalitele, võivad nad vajada lisaselgitusi spetsiifilistel teemadel, mistõttu on oluline, et ülikool pakuks hõlpsat võimalust järelepärimisteks. Samuti võiks selle rühma liikmed saada kasu ülevaatlikest “korduma kippuvate küsimuste” rubriikidest ja juhendmaterjalidest, mis kinnistaksid nende usaldust, et kogu vajalik info on ühest kohast leitav.

2. **Võrgustikupõhised infootsijad.** Sellesse profiili kuuluvad tudengid, kes tuginevad suures osas oma sõpradele, tuttavatele ja kogukonnale info hankimisel. Nad eelistavad küsida nõu inimestelt enda ümber, olgu need kohalikud elanikud, teised välistudengid või sama päritoluriigi tuttavad. Intervjuude põhjal oli see üks enamlevinud strateegiaid: kui tudengil tekkis küsimus, pöördus ta esmalt oma inimvõrgustiku poole. Võrgustikupõhised otsijad kasutavad tihti ka grupivestlusi ja -foorumeid. Paljud mainisid, et kuuluvad sotsiaalmeediagrupidesse, kus liikmed jagavad regulaarselt infot ülikooli-, ja igapäevaelu kohta. Informatsioon liigub selles rühmas kahe suunaliselt, st nad mitte ainult ei saa infot teistelt, vaid ka jagavad ise aktiivselt edasi seda, mida on teada saanud.

Sellesse gruppi kuulus paar tudengit, kes kas elavad koos, või õpivad samal erialal ülikoolis. Paljudel neist olid juba enne Eestisse saabumist tuttavad, kes siin õppisid. See võimaldas neil luua usaldusväärne võrgustik varakult, mistõttu ametlikke kanaleid peeti küll vajalikeks, kuid teisejärgulisteks.

3. **Iseseisvad ilma tugivõrgustikuta infootsijad.** Sellesse rühma koonduvad tudengid, kellel puudusid enne Eestisse saabumist isiklikud kontaktid või tugivõrgustik, kelle poole pöörduda. Intervjuudest selgus, et mõnel välistudengil polnud Eestisse tulles ühtegi tuttavat. Nad ei tundnud siin varem kedagi oma koduriigist ega olnud kontakteerunud teiste siin õppivate välistudengitega. Küll aga kuulus sellesse gruppi ka mitmeid tudengeid, kellel oli eelnev ulatuslik rahvusvaheline kogemus. Näiteks üks tudeng oli Eestisse tulles juba eelnevalt õppinud kahes erinevas riigis ja omandanud seal kaks magistrikraadi, samas kui teine tudeng oli õppinud mitmesugustes vahetusprogrammides erinevates riikides.

Iseseisvad otsijad pidid kõik vajaliku info iseseisvalt üles leidma, tavaliselt lähevad nad ise kuhugi küsima ja uurima või kasutavad peamiselt avalikult kättesaadavaid allikaid, sealhulgas ka ülikooli ametlikke kanaleid. Lisaks võib see rühm vajada emotsionaalset tuge, kuna neil puudub sotsiaalne võrgustik, on oht, et nad tunnevad end kohanemisprotsessis üksildasena. Ülikool saab siin abiks olla, näiteks luues võimalusi esmaste kontaktide loomiseks. Teisisõnu, kuigi iseseisvad infootsijad saavad hästi hakkama info leidmisega, vajavad nad toetust, et integreeruda kogukonda ja vähendada sotsiaalset isoleeritust ja sellega kaasnevat emotsionaalset koormust.

4. **Mitmekülgsed infootsijad.** See rühm kirjeldab tudengeid, kes kasutasid paindlikult mitut infootsingu taktikat ning kohandasid oma lähenemist ajas. Mitmekülgsete infootsijate gruppi kuulus suurem osa tudengeid, kes alustasid sageli ühe strateegiaga, kuid muutsid seda vastavalt olukorrale. Näiteks leidis tudengeid, kes alguses toetusid tugevalt omaenda otsingutele ja mitteametlikele kanalitele, kuid mida lähemale jõudis Eestisse kolimise kuupäev, seda enam hakkasid nad hindama ülikooli ametlikku infot. Mitmekülgsetele kohanejatele on omane, et nad ei piira end ühegi kanaliga, vaid on avatud kõigele, st nad loevad ametlikke e-kirju, osalevad tudengite sotsiaalmeedias, kasutavad vajadusel ülikooli poolt pakutud tugiteenuseid, ja hoiavad ühendust ka kodustega ehk nende infokäitumine peegeldab *berrypickingu* täielikku rakendamist.

Kokkuvõttes annavad need neli profiili üldistatud pildi Aasia tudengite infokäitumise mitmekesisusest. Tegelikuses võib üks tudeng omada elemente mitmest profiilist, kuid selline jaotus aitab mõista erinevaid hoiakuid ja vajadusi.

4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON

Järgnevas peatükis käsitletakse bakalaureusetöösse kogutud empiirilisi tulemusi, võrreldes neid teoreetiliste raamistikega, mis käsitlevad välistudengite infokäitumist ja rahulolu Tartu Ülikoolis pakutava infoteenuse kvaliteediga. Esmalt käsitletakse, kuidas teoreetilised mudelid, nagu Wilsoni infootsimise mudel ja Batesi *Berrypicking*-mudel, kajastuvad tudengite infokäitumises. Seejärel analüüsitakse välistudengite infokäitumist, tuues esile erinevad tüübid tudengid, kellel on erinevad vajadused ja strateegiad teabe otsimisel. Peatüki lõpus käsitletakse edasisi uurimisvõimalusi, et laiendada ja süvenda teadmist, kuidas rahvusvahelised tudengid suhtlevad oma õppeasutuse infoteenustega.

4.1 Järeldused

Intervjuude tulemused näitavad, et Aasiast pärit Tartu Ülikooli tudengite infokäitumine peegeldab tugevalt Wilsoni poolt kirjeldatud infootsimise mudeleid ja infovajaduste kategooriaid. Tudengite peamised infovajadused saab jaotada Wilsoni (1981) poolt väljapakutud kolme tüüpi vajadusteks ehk füsioloogilised, kognitiivsed ja afektiivsed. Enne Eestisse saabumist keskendusid tudengid eelkõige füsioloogilistele ja praktilistele vajadustele, näiteks viisa ja sisseastumistoimingud, elamispinna leidmine, transport ning kohanemine uue kliima ja elukeskkonnaga. Need infovajadused olid suunatud elukorraldamise ja esmavajaduste täitmisele ning on seetõttu kooskõlas füsioloogiliste vajadustega Wilsoni klassifikatsioonis. Samuti sooviti vähendada teadmatusest tulenevat ebakindlust, mis viitab afektiivsele vajadusele. Tudengid otsisid infot, et leevendada ärevust ja saada kindlustunnet uude keskkonda sisenemisel. Pärast kohalejõudmist laienesid infovajadused, sinna lisandusid kognitiivsed vajadused, nagu akadeemilise infohankimine õppetöoks, ning sotsiaalse ja kultuurilise taustaga seotud uudishimu. See muster – esmalt “ellujäämine”, seejärel sügavamad teadmiste ja eneseteostuse vajadused – ühtib Yooni ja Chungi (2017) varasemate muustriga “ellujäämine esmalt, meelelahutus hiljem”. Tudengid kinnitasid, et kui esmased vajadused on rahuldatud, hakkasid nad otsima infot ka kohaliku eluolu, ürituste ja vaba aja veetmise võimaluste kohta.

Tudengite infootsikäitumises ilmnisid erinevad strateegiad, mis on kooskõlas Wilsoni infootsimise tüüpidega. Empiiriline materjal näitas nende strateegiate kasutamist erinevates olukordades:

- **Passiivne tähelepanu** ilmnis näiteks olukordades, kus tudengid said vajalikku infot juhuslikult ilma otseselt pingutamata, näiteks sotsiaalmeedia voo kaudu või vestlustes, kus keegi jagas kasulikku infot ilma, et tudeng oleks seda otseselt küsinud. Mitmed tudengid mainisid, et olulist infot jõudis nendeni spontaanselt läbi Facebooki gruppide või sõprade omavahelise suhtluse, mis tähendab, et nad ei otsinud seda infot aktiivselt, vaid sattusid sellele muude tegevuste käigus.

- **Passiivset otsingut** võis samuti täheldada, näiteks võidi otsida üht konkreetset asja (nt kuidas ühistranspordiga lennujaamast Tartusse saada) ja selle käigus leiti juhuslikult infot mõne teise oluline teema kohta (näiteks Tartu bussiliiklusest). See peegeldab Wilsoni poolt kirjeldatud situatsiooni, kus üks otsing viib ootamatult teise vajaduse jaoks kasuliku infokilluni.
- **Aktiivne otsing** domineeris eelkõige kriitiliste ja ajakriitiliste teemade puhul. Tudengid tegutsesid teadlikult ja eesmärgipäraselt, otsides vajalikku teavet viisa taotlemiseks, elamiskoha leidmiseks või õppetöö korralduse mõistmiseks. Näiteks elamispinda üürivad tudengid tegid aktiivset eeltööd, sirvides üürikuulutusi ja küsides nõu teiste käest.
- **Jätkuv otsing** ilmnes juhtudel, kus tudengid olid küll esmase info kätte saanud, kuid jätkasid teabe kogumist, et end veelgi paremini kurssi viia või uusi muutusi jälgida. Näiteks pärast Eestisse saabumist jätkasid mõned välistudengid pidevalt kohalike uudiste ja ülikooli teadete jälgimist, et hoida end kursis värskendustega (nt ülikooli üritused, stipendiumivõimalused jm). See pidev infootsing aitas tudengitel oma teadmisi ajakohastada ka pärast esmavajaduste rahuldamist, kinnitades Wilsoni jätkuva otsingu kontseptsiooni.

Tudengite infoallikate valik kajastas samuti Wilsoni (2006) kirjeldatud infootsimise teekonna kategooriaid. Tulemused näitavad, et enamik välistudengeid kasutas valdavalt A-kategooria strateegiat, ehk iseseisvalt ja mitteformaalsete kanalite kaudu. Iseseisva infootsingu all mõeldakse siin nii otsingumootorite kasutamist kui ka sõprade-tuttavate käest uurimist. Väga paljud tudengid märkisid, et kui neil tekkis küsimus, alustasid nad esmalt oma võrgustiku või isiklike kogemuste toel, st küsiti nõu sõpradelt, otsiti eelnevatele kogemustele tuginedes või sirviti internetifoorumeid, ilma et pöördutaks kohe mõne ametliku infokanali poole. Samas oli ka B-kategooria käitumist: tudengid kasutasid infot saamiseks ülikooli ametlikke infosüsteeme ja -kanaleid, näiteks Tartu Ülikooli kodulehte, õppeinfosüsteemi ja teisi andmebaase ning ametlikke teatmaterjale. Mitmel puhul kombineeriti neid kahte: esmalt prooviti leida teavet ise (nt ülikooli veebilehelt), kuid kui vastust ei leitud, siis pöörduti e-kirja teel ülikooli töötajate poole või küsiti abi teistelt spetsialistidelt, mis on vahendaja kasutamine. C- ja D-kategooria ilminguid esines vähem. Puudusid viited sellele, et tudengid oleksid lasknud näiteks raamatukoguhoidjal või mõnel teisel infospetsialistil enda eest otsingut läbi viia (C-kategooria), mis on mõistetav, arvestades, et isiklikud kontaktid ja digitaalne ligipääs võimaldasid neil endil infot hankida. D-kategooria ehk täielikult automatiseeritud süsteemi teostatud infootsing, avaldus vaid kaudselt, näiteks juhul kui tudengid kasutasid Google'i otsingusoovitusi või teisi automaatseid soovitusi info leidmisel. Üldiselt kinnitab tulemuste analüüs, et välistudengite seas domineerisid iseseisev mitteametlik otsing (A) ning kasutajapoolne suhtlus ametlike süsteemidega (B).

Lisaks ilmnes ka Wilsoni mudelites rõhutatud isiklike ja keskkondlike mõjutegurid. Tudengite infootsimist mõjutasid isiklik tegur (nt stressitase ja motivatsioon) ning keskkondlikud tegurid (nt

keelebarjäär ja sotsiaalne võrgustik). Nägime, et tudengid, kellel puudus varasem kontakt Eestiga, kogesid suuremat teadmatuset tingitud stressi, mis omakorda mõjutas nende infokäitumist. Nemed tegid kas aktiivsemaks otsijaks või vastupidi, jätsid osa infot esialgu leidmata. Samal ajal aitas toetav sotsiaalne keskkond ja ülikooli infrastruktuur (nt ingliskeelne info, rahvusvaheliste tudengite tugiteenused) vähendada mõningaid barjääre.

Veel üks oluline järeldus käesolevast uurimusest on see, et välistudengite infootsimine ei toimu lineaarselt ega ühe kindla kanali kaudu, vaid on dünaamiline, mitme kanali ja etapiga protsess, nagu Batesi poolt kirjeldatud *berrypicking*-mudelit. Intervjuude põhjal infokäitumist analüüvides ilmnes just selline mustripärane käitumine. Välisstudengid kombineerisid mitmeid infoallikaid. Ametlikud kanalid pakkusid süsteemset ülevaadet, kuid lisaküsimuste tekkimisel pöörduiti mitteametlike allikate poole. Küsiti nõu kaasüliõpilastelt, otsiti Facebooki gruppidest täiendavaid arvamusi või guugeldati konkreetseid üksikküsimusi. Harva saadi kogu vajaminev info ühest allikast ja tavaliselt täiendas üks infokild teist. Näiteks võis tudeng alustada ülikooli juhendkirja lugemisest, seejärel liituda mõne rahvusvaheliste tudengite Messenger'i või WhatsAppi vestlusgrupiga, seejärel otsida detailset praktilist infot mõnest blogipostitusest või foorumist. Selline hüppeline liikumine allikate vahel vastab Batesi mudeli tuumale ehk infootsing on iteratiivne protsess, kus iga leitud infokild võib suunata otsingut uuele rajale.

Tasub välja tuua, et *berrypicking*-mudel oli eriti ilmne neil tudengitel, kes olid väga proaktiivsed. Nad korjasid infot tükikaupa mitu kuud enne Eestisse tulekut ja jätkasid ka pärast saabumist, kohandades pidevalt oma otsingustrateegiat vastavalt uutele vajadustele. Batesi *berrypicking*-mudel aitab mõista, miks tudengid liikusid eri allikate vahel – kuna infovajadus muutub ja täpsustub protsessi käigus, on loomulik otsida vaheldumisi erinevatest kohtadest ning täiendada pidevalt oma teadmisi. Seega otsisid tudengid infot järk-järgult ning kombineerisid ametlikke ja mitteametlikke kanaleid vastavalt vajadusele.

Uuringu tulemuste võrdlus teoreetilise raamistikuga näitab, et Tartu Ülikooli Aasia päritolu tudengite infokäitumine kujutab endast mitmetasandilist ja dünaamilist süsteemi, mis haakub infokäitumise üldiste teoreetiliste mudelitega (nt Wilson, Bates). Samal ajal ilmnes rida tunnuseid, mis on iseloomulikud just hargmaises situatsioonis olevatele tudengitele, näiteks kalduvus kasutada paralleelselt ametlikke ja mitteametlikke infoallikaid ning strateegiline paindlikkus infokanalite valikul. Tudengite käitumises põimuvad formaalsed ja mitteformaalsed praktikad, mille kaudu info liikumine kohandub kultuurilise ja sotsiaalse konteksti iseärasustega. See näitab, et välisstudengite infokäitumine ei ole homogeenne, vaid kujuneb isiklike eelistuste, varasemate kogemuste ja keskkonnategurite koosmõjul.

4.3 Diskussioon

Bakalaureusetöö eesmärk oli mõista Aasiast pärit tudengite infokäitumist ning rahulolu Tartu Ülikooli poolt pakutava infoga. Lisaks oli eesmärgiks kirjeldada kasutatavaid infoallikaid, tuvastada infokäitumisega seotud väljakutseid ning sõnastada tüüpilised infokäitumise profiilid. Teema valik on tihedalt seotud minu isikliku taustaga. Kuna mina ise olen Aasiast pärit tudeng, seega andis see uurimistööle unikaalse perspektiivi ja motivatsiooni. Soovisin paremini aru saada välistudengite infovajadustest uues kultuurikeskkonnas. Isiklik kogemus Eesti akadeemilises keskkonnas ning kokkupuuted infootsinguga Tartu Ülikoolis innustasid mind analüüsima, kuidas teised Aasia tudengid infot otsivad, milliseid kanaleid eelistavad ning kuidas rahuldab ülikooli pakutav teave nende vajadusi. Uurimisprobleemi avamine minu tausta kaudu aitas seada fookuse nii akadeemilisele huvile kui ka praktilisele vajadusele ja parandada välistudengite infovajaduste mõistmist ja rahulolu ülikooli infoteenustega.

Teema on eriti aktuaalne tänapäeval, mil rahvusvahelistumine kõrghariduses jätkub kiirenevas tempos. See trend rõhutab vajadust mõista paremini, kuidas välistudengid uut infot otsivad ja millist tuge nad uues keskkonnas vajavad. Kuigi välisüliõpilastel on teatud universaalsed infovajadused, näiteks infot akadeemiliste nõuete, majutuse, registreerimisprotseduuride kohta vajavad kõik, sõltumata päritolust, võivad erineda kultuurilised taustad, keel ja varasem haridussüsteem siiski tuua kaasa märkimisväärsed erinevusi teabeotsimise strateegiates. Minu uuring kinnitas seda tähelepanekut. Aasia tudengite puhul ilmnes, et paljudel polnud enne Eestisse tulekut varasemat kokkupuudet infokeskkonnaga, mis on Euroopas iseenesestmõistetav. Näiteks on Hiina tudengite jaoks piiratud ligipääs globaalsetele suhtlusplatvormidele nagu Facebook, YouTube, Google jms. Seetõttu on nende varasemad infokäitumise harjumused välja kujunenud teistsugustes oludes, kus info esitamise viis ja kättesaadavus erineb oluliselt sellest, millega puututakse kokku.

Minu uurimuses ilmnes selgelt, et Aasia tudengid kasutasid paralleelselt nii globaalseid kui ka oma koduriigi inforessursse. Näiteks jätkasid paljud tudengid kodustega tihedat suhtlust. Nad küsisid perelt nõu ja mõned hoidsid end kursis kodumaa uudistega iga päev. Hargmaine infoörgustik pakub tudengitele kogukondlikku tuge ja täidab lünki, mida kohalik infokeskkond võib jätta. On oluline rõhutada, et hargmaine infokasutus tegelevad sisuliselt välistudengid mingil määral kaks- või mitmepidisel info tarbimisega, nagu rõhutavad ka Basch, Glick Schiller ja Szanton Blanc (1994), et migrantid ei lõpeta koduriigiga info- ja muude sidemete hoidmist, vaid tegutsevad üheaegselt mitmes sotsiaalses väljas.

Lisaks empiirilisel ilmnenule hargmaisele infokasutusele tõstatub siinkohal ka küsimus, kuidas erinevate poliitiliste ja kultuuriliste süsteemide päritolu mõjutab tudengite hoiakuid infoallikate usaldusväärsuse ja ligipääsetavuse suhtes. Uuringus osalenud Aasia riikidest pärit tudengid on tulnud kontekstidest, kus info liikumist võivad piirata riiklik kontroll, tsensuur või tehnoloogiline ligipääs. Seetõttu ei kujune infokäitumine pelgalt individuaalsete eelistuste, vaid ka sotsiaalpoliitilise

kogemuse kaudu. Kodumaine infoväli ei jää piiride taha, vaid “tuleb kaasa”, st tudengid hindavad uues keskkonnas saadavat infot sageli oma varasema referentsraamistiku kaudu. See seletab ka seda, miks mõnele tudengile tunduvad ametlikud kanalid ainsana usaldusväärsed, samas kui teised kaldusid kohe mitteametlikele ja sotsiaalsetele võrgustikele. Selline tausteadlikkus on oluline mõistmaks infokäitumise varieeruvust välistudengite seas.

Välistudengite toetamise vajadus on rõhutanud ka mitmed teadlased, näiteks on leitud, et kui ülikool pakub välistudengitele süsteemset tuge ja teavet, soodustab see tudengite akadeemilist ja sotsiaalset kohanemist ning vähendab kultuurišokiga seotud pinget (Cao jt, 2018). Tartu Ülikooli kontekstis tähendab see, et hästi struktureeritud info (nt juhendid, veebilehed, nõustamisteenused) võib suurendada tudengite kindlustunnet ja kuuluvustunnet ülikoolis. Samuti on teema praktiliselt oluline selles osas, et mõistes Aasia tudengite infovajadusi ja -käitumist, saab ülikool parandada oma infoedastuse tõhusust ja kultuurilist sobivust. Kui ülikool suudab pakkuda paremat tuge, arvestades mitte ainult Euroopa, vaid ka kaugemate kultuuride tudengite eripäradega, saab see tugevdada oma positsiooni globaalsete haridusinstituutide seas. Lisaks sellele aitab see mitmekesistada ülikooli tudengite kogukonda ja pakkuda Aasia tudengitele senisest paremat toetust, mis on vajalik nende edukaks akadeemiliseks ja sotsiaalseks kohandumiseks Eestis.

Samuti leidsin, et ülikoolil on mitmeid olulisi võimalusi, kus ta saab otseselt suhelda Aasia tudengitega ja pakkuda neile täiendavat tuge, eriti neis hetkedes, mis eelnevad õppeaasta algusele ja ülikoolielu sissejuhatusele. Näiteks orientatsioonikursused, registreerimisprotsess ja tervituskotid, samuti iganädalased uudiskirjad on kõik väärtuslikud hetked, mil ülikool saab tudengitele jagada mitte ainult akadeemilist infot, vaid ka tutvustada oma teenuseid ja tugivõrgustikke. Soovitaksin, et ülikool looks strateegiaid, mis kasutavad neid võimalusi teadlikult, et pakkuda tudengitele selgemat ülevaadet ülikooli teenustest, näiteks karjäärinõustamisest, vaimse heaolu teenustest ja keeleõppevõimalustest, ning suunata neid teenuseid vajadusel kasutama. Samuti võiks ülikool keskenduda sellele, et tudengid tunneksid end rohkem toetatuna juba algusest peale, tutvustades kultuurilisi erinevusi ja aidates neil akadeemilises ja sotsiaalses keskkonnas sujuvalt kohaneda.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Aasia tudengite kogemus näitab ilmekalt, et ühekülgne lähenemine infot edastada ei pruugi olla piisav. Info- ja tugisüsteem peab olema sama paindlik ja mitmekülgne, nagu on tudengite infokäitumine ise. Seetõttu peaks ülikoolide jaoks olema oluline ühendada ametlik ja mitteametlik mõõde, proaktiivne infojagamine ja reaktiivne tugi, samuti globaalne ja kohalik perspektiiv, et katta ära nii universaalsed kui ka kultuurispetsiifilised infovajadused. Minu uurimusest saadud teadmised on väärtuslikuks sisendiks Tartu Ülikoolile oma infoteenuste edasisel arendamisel, eesmärgiga kujundada toetusvõrgustik, mis aitab välistudengitel ennast uues keskkonnas kindlalt tunda, rahuldab nende nii kognitiivseid kui ka afektiivseid infovajadusi ning soodustab seeläbi sujuvat akadeemilist ja sotsiaalset kohanemist.

4.4 Edasised uurimisvõimalused

Käesolevas uurimuses keskendusin Aasiast pärit tudengite kogemustele Tartu Ülikoolis ning nende infovajadustele Eestis elamise ja õppimise algfaasis. Kuigi töö tulemused annavad ülevaate sellest, kuidas tudengid infot otsivad ja milliseid kanaleid kasutavad, jäi käsituspiiride tõttu fookusest välja mitmeid aspekte, mida võiks edasistes uurimustes põhjalikumalt käsitleda, näiteks võrdlus teiste riikide tudengitega, aja jooksul toimuvad muutused infokäitumises või konkreetsete infokanalite mõju kohanemisele.

Üks võimalus on uurida välistudengite infokäitumist teiste Eesti ülikoolide kontekstis, et näha, kas ja kuidas Tartu Ülikool eristub teistest haridusasutustest infoteenuste pakkumise ja tudengite toetamise praktikas. Erinevad ülikoolid võivad kasutada erinevaid meetodeid ja kanaleid välistudengite infovajaduste rahuldamiseks, mis omakorda võib mõjutada tudengite rahulolu ja nende infootsingu harjumusi. Lisaks võiks läbi viia uuringu, mis uuriks välistudengite infokäitumise muutumist ajas, et saada ülevaade, kuidas tudengite vajadused arenevad nende Eestis viibimise jooksul. Seda võiks teha pikiuuringu kaudu, kus jälgitakse tudengite infotarbimise strateegiate arengut ja nende rahulolu muutumist. Ka lühiajaline pikiuuring (nt kord aastas) võimaldaks mõista, millal ja kuidas välistudengite infokanalite kasutus muutub ning kuidas see seostub nende kohanemisprotsessiga.

Kuna käesolev uurimus keskendus ainult Aasia päritolu tudengitele, on tulevikus võimalik läbi viia võrdlus kohalike ja rahvusvaheliste tudengite infokäitumise vahel. Kuigi teatud universaalsed infovajadused (näiteks akadeemilised nõuded ja elukorraldus) võivad olla kõigile tudengitele ühesugused, on võimalik, et erinevad kultuurilised taustad, keeleoskus ja haridussüsteemide erinevused toovad kaasa erinevusi teabe otsimise strateegiates. Selline võrdlus eeldaks esinduslikku valimit ning sobivat metodoloogilist raamistikku, näiteks suuremahulist küsitlust, mida toetavad kvalitatiivsed süvaintervjuud. Samuti võiks uurida, millist tüüpi info kohalikke tudengeid mõjutab võrreldes välistudengitega, ning kas nende infootsimise harjumused on seotud Eesti kultuuri ja haridussüsteemi eripäradega.

KOKKUVÕTE

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk oli mõista Tartu Ülikoolis õppivate Aasiast pärit tudengite infokäitumist ja hinnanguid ülikooli pakutava info kohta. Keskendus sellele, kuidas nad otsivad ja kasutavad infot Eestis elamise ning õppimise algfaasis, milliseid kanaleid ja allikaid nad eelistavad ning kuidas nad tajuvad erinevaid takistusi info leidmisel. Lisaks uurisin, kuidas nende infokäitumine muutub ajas ning millised strateegiad kujunevad välja seoses kohanemisprotsessiga.

Teoreetilises osas kasutasin infokäitumise ja infovajaduse mudeleid, eeskätt Wilsoni vajaduspõhist lähenemist ja Batesi *berrypicking*-mudelit. Need raamistused aitasid mul paremini mõista, kuidas tudengite kultuuriline ja hariduslik taust mõjutab nende informatsioonilisi prioriteete ning kanalite valikut uues elukeskkonnas.

Empiirilises osas viisin läbi 16 poolstruktureeritud intervjuud Aasiast pärit tudengitega, kes õppisid Tartu Ülikoolis bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes. Intervjuud näitasid, et tudengite infovajadused jagunevad ajaliselt kahte faasi: enne Eestisse saabumist keskendusid nad praktilisele infole, nagu elukoht ja viisa, pärast saabumist aga suurenes vajadus igapäevase, sotsiaalse ja akadeemilise info järele. Mitmed tudengid kirjeldasid ka afektiivseid infovajadusi, mis seonduvad kuuluvustunde ja emotsionaalse turvatundega.

Tulemuste põhjal lõin neli tüüpilist infokäitumise profiili: ametliku info usaldajad, võrgustikupõhised infootsijad, iseseisvad ilma tugivõrgustikuta otsijad ja mitmekülgsed kohanejad. See tüpologia võimaldas mõista, kuidas erineva taustaga tudengid infole lähenevad ning kuidas nende strateegiad muutuvad ajas ja keskkonnaga kohandudes.

Minu töö näitas, et tudengite infokäitumine on mitmetahuline, mõjutatud nii eelnevatest harjumustest kui ka uue keskkonna infostruktuurist. Kuigi paljud pidasid ülikooli ametlikku infot usaldusväärseks, kogesid nad samas vajadust kasutada lisaks mitteametlikke ja kogukonnapõhiseid allikaid, eriti sotsiaalse ja kultuurilise kohanemise kontekstis.

Töö tulemused viitavad sellele, kuidas Aasiast pärit tudengid Eestis oma infootsingut korraldavad ja millised tegurid nende valikuid kujundavad. Uuring aitas välja selgitada, kui oluliseks kujunevad nii formaalsed kui mitteformaalsed infoallikad elukeskkonna vahetuse tingimustes.

SUMMARY

The title of this bachelor thesis is “**Information behavior and satisfaction with the information provided by the University of Tartu among Asian students**”. The aim of this bachelor's thesis was to understand the information behavior of international students from Asia studying at the University of Tartu and their perceptions of the information provided by the university. I focused on how they search for and use information during the initial phase of living and studying in Estonia, which channels and sources they prefer, and how they perceive various information-related barriers. In addition, I examined how their information behavior changes over time and what strategies develop in connection with their adaptation process.

In the theoretical part, I used models of information behavior and information needs, particularly Wilson's needs-based approach and Bates' berrypicking model. These frameworks helped me better understand how the students' cultural and educational backgrounds influence their information priorities and channel choices in a new living environment.

In the empirical part, I conducted 16 semi-structured interviews with international students from Asia who were studying at the University of Tartu at the bachelor's, master's, or doctoral level. The interviews revealed that students' information needs can be divided into two time phases: before arriving in Estonia, they primarily focused on practical information such as accommodation and visas; after arrival, their need for everyday, social, and academic information increased. Several students also described affective information needs related to their sense of belonging and emotional security.

Based on the results, I developed four typical information behavior profiles: official information trusters, network-based seekers, independent seekers without support networks, and flexible adapters. This typology helped to understand how students with different backgrounds approach information and how their strategies evolve over time and in response to their environment.

My research showed that students' information behavior is multifaceted, influenced both by previous habits and by the information infrastructure of the new environment. Although many considered the official information provided by the university reliable, they still felt the need to use additional informal and community-based sources, especially in the context of social and cultural adaptation.

The results of the study highlight how international students from Asia manage their information seeking in Estonia and what factors shape their choices. The research clarified the importance of both formal and informal information sources in the context of transitioning to a new living environment.

KASUTATUD KIRJANDUS

Anderson, L. (1994). A New Look at an Old Construct: Cross-Cultural adaptation. *International Journal of Intercultural Relations*, 18, 293-328. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(94\)90035-3](https://doi.org/10.1016/0147-1767(94)90035-3)

Babbie, E. (2010). Research design. *The practice of social research*, 12, 90-123.

Baggs, E., O'Neal, K., Robson, A., & Robinson, L. (2024). Information seeking and communication model (ISCM): application and extension. *Journal of Documentation*, 80(6), 1333-1346. <https://doi.org/10.1108/JD-03-2024-0053>

Basch, L., Glick Schiller, N., & Szanton Blanc, C. (1994). *Nations unbound: Transnational projects, postcolonial predicaments and deterritorialized nation-states*. New York: Gordon and Breach.

Bates, M. J. (1989). The design of browsing and berrypicking techniques for the online search interface. *Online Review*, 13(5), 407–424. <https://doi.org/10.1108/EB024320>

Bates, M. J. (2005). Information behavior. *Encyclopedia of Library and Information Science*, 2381-2391.

Bender, M., van Osch, Y., Slegers, W., & Ye, M. (2019). Social support benefits psychological adjustment of international students: Evidence from a meta-analysis. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 50(7), 827–847.

Beiser, M., Barwick, C., Berry, J. W., da Costa, G., Fantino, A., Ganesan, S., Lee, C., Milne, W., Naidoo, J., Prince, R., Tousignant, M., & Vela, E. (1988). *Mental health issues affecting immigrants and refugees*. Ottawa: Health and Welfare Canada.

Bernal, J. (1948). Preliminary analysis of pilot questionnaire on the use of scientific literature. *Royal Society Scientific Information Conference, Report*.

Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology*, 46(1), 5–34.

Bertram, D. M., Poulakis, M., Elsasser, B. S., & Kumar, E. (2014). Social support and acculturation in Chinese international students. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 42(2), 107–124.

Black, J. S., Mendenhall, M., & Oddou, G. (1991). Toward a comprehensive model of international adjustment: An integration of multiple perspectives. *Academy of Management Review*, *16*, 291–317. <https://doi.org/10.2307/258863>

Bordonaro, K. (2006). Language learning in the library: An exploratory study of ESL students. *Journal of Academic Librarianship*, *32*(5), 518–526. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2006.06.009>

Caidi, N., Allard, D., & Dechief, D. (2008). Information practices of immigrants to Canada – A review of the literature. Unpublished report to Citizenship and Immigration Canada. Accessed July 1, 2015.

https://www.academia.edu/1288629/Information_Practices_of_Immigrants_to_Canada_A_Review_of_the_Literature

Caidi, N., & Allard, D. (2005). Social inclusion of newcomers to Canada: An information problem? *Library & Information Science Research*, *27*(3), 302–324.

Caidi, N., Allard, D., & Quirke, L. (2010). Information practices of immigrants. *Annual Review of Information Science and Technology*, *44*(1), 491-530.

Chowdhury, G. (2013). Sustainability of digital information services. *Journal of Documentation*, *69*(5), 602-622.

Constantine, M. G., Okazaki, S., & Utsey, S. O. (2004). Self-concealment, social self-efficacy, acculturative stress, and depression in African, Asian, and Latin American international college students. *American Journal of Orthopsychiatry*, *74*(3), 230–241.

Dervin, B. (1991). Comparative theory reconceptualized: From entities and states to processes and dynamics. *Communication Theory*, *1*(1), 59–69. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.1991.tb00005.x>

Faist, T. (2000). Transnationalization in international migration: Implications for the study of citizenship and culture. *Ethnic and Racial Studies*, *23*(2), 189–222.

Flick, U. (2006). *An introduction to qualitative research*. Los Angeles: SAGE Publication.

Furukawa, T. (1997). Cultural distance and its relationship to psychological adjustment of international exchange students. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, *51*, 87–91. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1819.1997.tb02367.x>

Gao, H. (2023). Transnational Habitus as a Configuration of Dispositions: Chinese International Students Navigating Online Information. *Literacy Research*, 72(1), 139–160. <https://doi.org/10.1177/23813377231176259>

George, U., & Mwarigha, M. S. (1999). Consultation on Settlement Programming for African Newcomers: Final Report for Citizenship and Immigration Canada, Ontario Administration of Settlement and Integration Services. Toronto: Centre for Applied Social Research.

George, U. (2002). A needs-based model for settlement service delivery for newcomers to Canada. *International Social Work*, 45(4), 465–478.

George, U., Fong, E., Da, W. W., & Chang, R. (2004). Citizenship and Immigration Canada, Ontario Region Settlement Directorate response to: Recommendations for the delivery of services to Mandarin speaking newcomers from Mainland China. Toronto: Joint Centre of Excellence for Research on Immigration and Settlement.

Haak, M., Himmelsbach, I., Granbom, M., & Löfqvist, C. (2013). Cross-National and Multi-Language Qualitative Research: Challenges and Recommendations. *British Journal of Occupational Therapy*, 76(7), 333–336. <https://doi.org/10.4276/030802213X13729279115059>

Hertzum, M., & Hyldegård, J. S. (2019). Information seeking abroad: An everyday-life study of international students. *Journal of Documentation*, 75(6), 1298–1316. <https://doi.org/10.1108/JD-11-2018-0183>

Jeong, W. (2004). Unbreakable ethnic bonds: Information-seeking behavior of Korean graduate students in the United States. *Library and Information Science Research*, 26, 384–400. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2004.04.001>

Kagan, H., & Cohen, J. (1990). Cultural adjustment of international students. *Psychological Science*, 1, 133–137. <https://doi.org/10.1111/J.1467-9280.1990.Tb00082.X>

Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). Kvalitatiivne sisanalüüs. *Sotsiaalsete analüüside meetodite ja metodoloogia õpibaas*. Kasutatud 07.12.2023, <https://samm.ut.ee/kvalitatiivnesisuanalyys>

Kelly, P. (2003). Canadian-Asian transnationalism. *Canadian Geographer*, 47(3), 209–221.

Khawaja, N. G., & Stallman, H. M. (2011). Understanding the coping strategies of international students: A qualitative approach. *Australian Journal of Guidance and Counseling*, 21(2), 203–224.

- Komito, L., & Bates, J. (2011). Migrants' information practices and use of social media in Ireland: Networks and community. *Proceedings of the iConference*. <https://doi.org/10.1145/1940761.1940801>
- Kuhlthau, C. (1983). The library research process: Case studies and interventions with high school seniors in advanced placement English classes using Kelly's theory of constructs. *Unpublished doctoral dissertation*, Rutgers University, New Brunswick, NJ, USA.
- Kuhlthau, C. C. (1991). Inside the search process: Information-seeking from the user's perspective. *Journal of the American Society for Information Science*, 42, 361–371.
- Kuhlthau, C. C. (1993). A principle of uncertainty for information seeking. *Journal of Documentation*, 49(4), 339–355. <https://doi.org/10.1108/eb026918>
- Kuhlthau, C. C. (2004). Seeking meaning: A process approach to library and information services (review). *Libraries Unlimited*.
- Lagerspetz, M. (2017). *Ühiskonna uurimise meetodid*. Tallinn: Tallinna Ülikool.
- Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: OÜ Infotrükk.
- Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., & Strömpl, J. (2014). Intervjuu. *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. Kasutatud 08.12.2023, <https://samm.ut.ee/intervju>
- Lin, S. P., & Betz, N. E. (2009). Factors related to the social self-efficacy of Chinese international students. *The Counseling Psychologist*, 37(3), 451–471.
- Line, M. (1971). The information uses and needs of social scientists: An overview of INFROSS. *Aslib Proceedings*, 23, 412–434.
- McLachlan, D. A., & Justice, J. (2009). A grounded theory of international student well-being. *Journal of Theory Construction & Testing*, 13(1), 27–32.
- Meng, Q., Zhu, C., & Cao, C. (2018). Chinese international students' social connectedness, social and academic adaptation: The mediating role of global competence. *Higher Education*, 75(1), 131–147.
- Murumaa-Mengel, M. (2020). Veebiintervjuud, projektiivtehnikad ja loovuurimismeetodid. T. Masso, K. Tiidenberg, & A. Siibak (toim), *Kuidas mõista andmestunud maailma? Metodoloogiline teejuht* (lk 706–738). Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus.

Natalie, R., Yuan, C. W., & Wang, H. C. (2018). Understanding information seeking behavior among international students for adaptation. *Proceedings of the Sixth International Symposium of Chinese CHI (ChineseCHI '18)*, 148–151. Association for Computing Machinery. <https://doi.org/10.1145/3202667.3202693>

Oh, C. Y., Butler, B. S., & Lee, M. (2014). Information behavior of international students settling in an unfamiliar geo-spatial environment. *Proceedings of the 77th ASIS&T Annual Meeting*, 51(1), 1–11. <https://doi.org/10.1002/meet.2014.14505101068>

Pang, H. (2020). Is active social media involvement associated with cross-culture adaption and academic integration among boundary-crossing students? *International Journal of Intercultural Relations*, 79, 71–81.

Pettigrew, K. F., Fidel, R., & Bruce, H. (2001). Conceptual frameworks in information behavior. *Annual Review of Information Science and Technology*, 35, 43–78.

Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.

Ramsay, S., Barker, M., & Jones, E. (1999). Academic adjustment and learning processes: A comparison of international and local students in first-year university. *Higher Education Research & Development*, 18(1), 129–144. <http://dx.doi.org/10.1080/0729436990180110>

Rienties, B., Beusaert, S., Grohnert, T., Niemantsverdriet, S., & Kommers, P. (2012). Understanding academic performance of international students: The role of ethnicity, academic and social integration. *Higher Education*, 63(6), 685–700.

Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2005). *Qualitative Interviewing: The Art of Hearing Data* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Rämmer, A. (2014). Valimi moodustamine. *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. Kasutatud 01.12.2023, <https://samm.ut.ee/valimid>

Saluorg, J. (2025). Välistudengite arv on alates 2019. aastast langenud. *ERR*, 9. märts. Kasutatud 03.04.2025, <https://www.err.ee/1609611017/valistudengite-arv-on-alates-2019-aastast-langenu>

Savolainen, R. (1995). Everyday life information seeking: Approaching information seeking in the context of way of life. *Library & Information Science Research*, 17, 259–294. [https://doi.org/10.1016/0740-8188\(95\)90048-9](https://doi.org/10.1016/0740-8188(95)90048-9)

Savolainen, R. (2008). *Everyday information practices: A social phenomenological perspective*. Toronto: Scarecrow Press.

Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 14, 449–464. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(90\)90030-Z](https://doi.org/10.1016/0147-1767(90)90030-Z)

Shafaei, A., & Razak, N. A. (2016). International postgraduate students' cross-cultural adaptation in Malaysia: Antecedents and outcomes. *Research in Higher Education*, 57(6), 739–767. <https://doi.org/10.1007/s11162-015-9404-9>

Shafaei, A., & Razak, N. A. (2016). *The impact of acculturation on international students' psychological well-being and academic satisfaction*. *Journal of International Students*, 6(4), 1–20.

Sotsiaalministeerium. (2023). *Uuring: vaimse tervise abi kättesaadavuse parandamiseks Eestis vaja luua keskne juhtimismudel*. <https://sm.ee/uudised/uuring-vaimse-tervise-abi-kattesaadavuse-parandamiseks-eestis-vaja-luua-keskselt>

Spink, A., & Cole, C. (2001). Introduction to the special issue: Everyday life information seeking research. *Library & Information Science Research*, 23, 301–304. [https://doi.org/10.1016/S0740-8188\(01\)00090-1](https://doi.org/10.1016/S0740-8188(01)00090-1)

Squires, A. (2009). Methodological challenges in cross-language qualitative research: A research review. *International Journal of Nursing Studies*, 46(2), 277–287. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2008.08.006>

Stapley, E., Deighton, J., Gondek, D. & Wolpert, M. (2022). *Developing typologies in qualitative research: The use of ideal-type analysis*. *Qualitative Research*, 22(2), 195–214. <https://doi.org/10.1177/1468794120982943>

Swami, V., Arteché, A., Chamorro-Premuzic, T., & Furnham, A. (2010). Sociocultural adjustment among sojourning Malaysian students in Britain: A replication and path analytic extension. *Social Psychiatry & Psychiatric Epidemiology*, 45, 57–65. <https://doi.org/10.1007/S00127-009-0042-4>

Tartu Ülikool. (s.a.). Arrival ABC. <https://ut.ee/en/arrival-abc>

Luo, M., & Zhang, X. F. (2021). Research status about influence factors of international students' cross-cultural adaptation with different models. *Open Journal of Social Sciences*, 9, 51–63. <https://doi.org/10.4236/jss.2021.96006>

- Lagerspetz, M. (2017). *Ühiskonna uurimise meetodid*. Tallinn: TLÜ Kirjastus.
- Puuorg, P., & Loonurm, E. (2023). Välistudengite statistika kokkuvõte 2008-2023. *Haridus- ja Noorteamet*. Kasutatud 04.04.2025, <https://www.studyinestonia.ee/sites/default/files/V%C3%A4listudengite%20statistika%20kokkuv%C3%B5te%202008-2023%20L%C3%95PLiK.pdf>
- Rämmer, A. (2014). *Valimi moodustamine. Teoreetilised ja metodoloogilised lähtekohad*. SAMM: Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. <https://samm.ut.ee/valimid/>
- Sin, S. C. J., & Kim, K. S. (2013). International students' everyday life information seeking: The informational value of social networking sites. *Library and Information Science Research*, 35(2), 107–116. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2012.11.006>
- Smith, R. A., & Khawaja, N. G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 35, 699–713. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.08.004>
- Tervisekoda MASH. (2024). Heaolu ja hea elu. <https://www.mashtervis.ee/post/heaolu-ja-hea-elu>
- Toyokawa, T., & Toyokawa, N. (2002). Extracurricular activities and the adjustment of Asian international students: A study of Japanese students. *International Journal of Intercultural Relations*, 26, 363–379. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(02\)00010-X](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(02)00010-X)
- Van Maanen, J., & Schein, E. H. (1979). Toward a theory of organizational socialization. *Research in Organizational Behavior*, 1, 209–226.
- Virkus, S., Lepik, A., Uverskaja, E., Reimo, T., Metsar, S., Ruusalepp, R., Möldre, A., & Laurits, M. (2017). *Infoteadused teoorias ja praktikas*. Tallinn: TLÜ Kirjastus.
- Wang, C. C. D., & Mallinckrodt, B. (2006). Acculturation, attachment, and psychosocial adjustment of Chinese/Taiwanese international students. *Journal of Counseling Psychology*, 53(4), 422–433.
- Wang, P. (1999). Methodologies and methods for user behavioral research. *Annual Review of Information Science and Technology*, 34, 53–99.
- Wang, Q., & Hannes, K. (2014). Academic and socio-cultural adjustment among Asian international students in the Flemish community of Belgium: A photovoice project. *International Journal of Intercultural Relations*, 39, 66–81.
- Ward, C., Bochner, S., & Furnham, A. (2001). *The psychology of culture shock* (2nd ed.). London, UK: Routledge.
- Ward, C., & Kennedy, A. (1999). The measurement of sociocultural adaptation. *International Journal of Intercultural Relations*, 23, 659–677.
- Wilson, T.D. (1981). On user studies and information needs. *Journal of Librarianship*, 37(1), 3–15.

Wilson, T.D. (1997). Information behaviour: an interdisciplinary perspective. *Information Processing & Management*, 33(4), 551–572.

Wilson, T.D. (1999). Models in information behaviour research. *The Journal of Documentation*, 55(3), 249–270.

Wilson, T. (2000). Human Information Behavior. *Information Science*, 3(2), 49–55.
<https://doi.org/10.28945/576>

Wilson, T.D. (2006). A re-examination of information seeking behaviour in the context of activity theory. *Information Research*, 11(4), paper no. 260. Retrieved 31 July, 2012 from
<http://informationr.net/ir/11-4/paper260.html>

Yoon, J., & Chung, E. (2017). International students' information needs and seeking behaviours throughout the settlement stages. *Libri*, 67(2), 119–128. <https://doi.org/10.1515/libri-2016-0048>

Yusoff, Y.M., & Othman, A.K. (2011). An Early Study on Perceived Social Support and Psychological Adjustment Among International Students: the Case of a Higher learning institution in Malaysia. *International Journal of Business and Society*, 12(2), 1–1.

Zhang, J., & Goodson, P. (2011). Predictors of international students' psychosocial adjustment to life in the United States: a systematic review. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(2), 139–162.

Zhang-Wu, Q. (2018). Chinese International students' experiences in American higher education institutes: A critical review of the literature. *Journal of International Students*, 8(2), 1173–1197.
<https://doi.org/10.32674/jis.v8i2.13>

Zhang, Z., & Brunton, M. (2007). Differences in living and learning: Chinese international students in New Zealand. *Journal of Studies in International Education*, 11(2), 124–140.
<https://doi.org/10.1177/1028315306289834>

Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu: Tartu Ülikool.

LISA

Lisa 1. Intervjuukava

Intervjuu kava	
Teema	Küsimused
1. Background questions & Before and after arriving in Estonia	1.1. Could you tell me about your level of study and the field you specialize in?
	1.2 How long have you been living and studying in Estonia?
	1.2.1 What are your plans after graduation? Do you want to work in Estonia or return to your home country?
	1.3 What kind of information did you look for regarding studying, living, etc., before coming to Estonia?
	1.3.1 Where did you search for this information? In which language?
	1.3.2 Can you describe how did you find the information you needed before coming to Estonia?
	1.3.3 Have you ever found information that was helpful to you by chance (without searching)? In what way was it?
	1.3.4 Is there any information that you did not find? What did you do to resolve it?
	1.4 Could you please recall what kind of everyday-life or study-related information did you actively search for immediately after settling in Estonia?
	1.4.1 Where did you get this information?
	1.4.2 Can you describe how you usually find the information you need? (that related to Estonia)
	1.4.3 Did you have any contacts in Estonia prior to coming here? Who are they? Did you get any information from them that was helpful to you?
	1.4.4 When you had just arrived in Estonia, do you remember if there was any information you were looking for but couldn't find? How did you solve the problem?
2. University provided information and its use	2.1. What kind of information and services provided by the university for international students are you aware of?
	2.2. Have you used university-provided information? If so, through which channels (e.g., university website, emails, social media, information sessions, etc.)?
	2.3. Do you still remember in what situations did you rely on this information?
	2.4. In your opinion, How do you think the information provided by the university compares to other sources of information?
	2.5 Did you encounter any difficulties in using the information provided by the university?
3. Satisfaction with university-provided information	3.1. Does the information provided by the university meet your daily needs (e.g., housing, public transportation, healthcare, cultural differences)?
	3.2. Have there been instances where you needed certain information but could not find it? If so, what kind of information was missing, and how did you handle the situation?
	3.3. What are the main shortcomings of the university's information services that you think should be improved?
The interviewee will then be shown a summary of all the information sources and channels provided by the university based on the researcher's prior research. They will be asked to check off the sources they have used and indicate the frequency of use	
4. Additional Estonia-related information sources and alternative search strategies	4.1. Where do you usually get everyday-life related information about Estonia?
	4.2. Do you rely more on people from your nationality, social media, or local media?
	4.3. Have you encountered difficulties in finding reliable and accurate information from your sources?
	4.4 What do you usually do after you get the information you need? (Do you share the information? Compare with other sources?)
5. Information	5.1. What information channels do you prefer when looking for everyday life information (text-based, audiovisual, interactive)?

channels and preferred media formats	5.2. If you could make a recommendation to the university, what format would you prefer for information delivery?
	5.3. Would videos, images, or interactive guides help you better understand and use the information?
6. General suggestions and feedback	6.1. Do you have any suggestions on how the university could improve the information-seeking experience for international students?
	6.2. What type of information would have been most useful to you during your first months at the university?
	6.3. If you could change one thing about the university's information delivery, what would it be?

Lisa 2. Intervjuude toetamiseks kasutatud teemataabel

Summary of the information sources and channels provided by the university				
Information source	Description of the source	I use it frequently/have used it more than 5 times	I sometimes use it / I have used it 1-2 times	I haven't used it
Official website of the University of Tartu	<u>Tiksu to UniTartu - Podcast for International Students</u>			
	<u>UT visual tour</u> Distribution of UT teaching buildings Introduction to each institute			
	<u>Orientation Course</u> Support services for international students Health care & Leisure time Safty and migration issue Study-related topics			
	<u>Information about health insurance for international students</u> What kind of health insurance should different types of students choose			
	<u>Visa and Residence Information</u> Documents required for TRP and other types of visas			
	<u>Housing Information provided by Tartu Welcome Center</u>			
	<u>Organisation of studies</u> Registration for courses SIS info and help Cost of tuition			
	<u>E-learner's handbook</u> Tips for learning e-courses on Moodle Rules for using AI			
	<u>University of Tartu Youtube channel</u> Introduction of each project Vlog of student ambassadors' life and study			
	<u>UT student visa support</u> visa and residence permit assistance			
<u>UT international student counselling</u> arrival and welcome information				
Other Official information channels	UT students newsletter			
	Your own institute's newsletter (if available)			
	Event Posters Poster on the information board in the university building			
Tartu Üliõpilasküla	<u>Tartu Üliõpilasküla</u> Dormitory rental conditions Dormitory reservation			

Summary of the information sources and channels provided by the university				
Information source	Description of the source	I use it frequently/have used it more than 5 times	I sometimes use it / I have used it 1-2 times	I haven't used it
International Student Ambassadors (ISA)	<u>International Student Ambassadors BLOG</u> Study experience of various English programs Life experience in Tartu Sharing of study life in Estonia			
	<u>International Student Ambassadors Facebook</u> Introduction to various English programs Sharing of learning experiences			
UT Sports club	<u>University of Tartu sports club webpage</u> Use of the gymnasium Registration for sports courses, etc			
UT Futulab	<u>Futulab webpage</u> Internship and job opportunities			
UT library	<u>University of Tartu webpage</u> E-catalogue ESTER Services in library			
The University of Tartu Student Union	<u>The University of Tartu Student Union webpage</u> Student rights Problem reporting			
University of Tartu language learning hub	<u>University of Tartu language learning hub webpage</u> Estonian language learning opportunities and courses Keelekohting Tandem learning			
University of Tartu Counselling Centre	<u>University of Tartu Counselling Centre</u> Psychological counseling Career planning			
Welcome bag	Estonian survival guide Estonian language learning guide Phone cards			

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Yilin Wang

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

Tartu Ülikooli Aasia tudengite infokäitumine ja rahulolu ülikooli pakutava informatsiooniga

mille juhendaja(d) on Külliki Seppel ja Katrin Ritsberg ,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Yilin Wang

21.04.2025